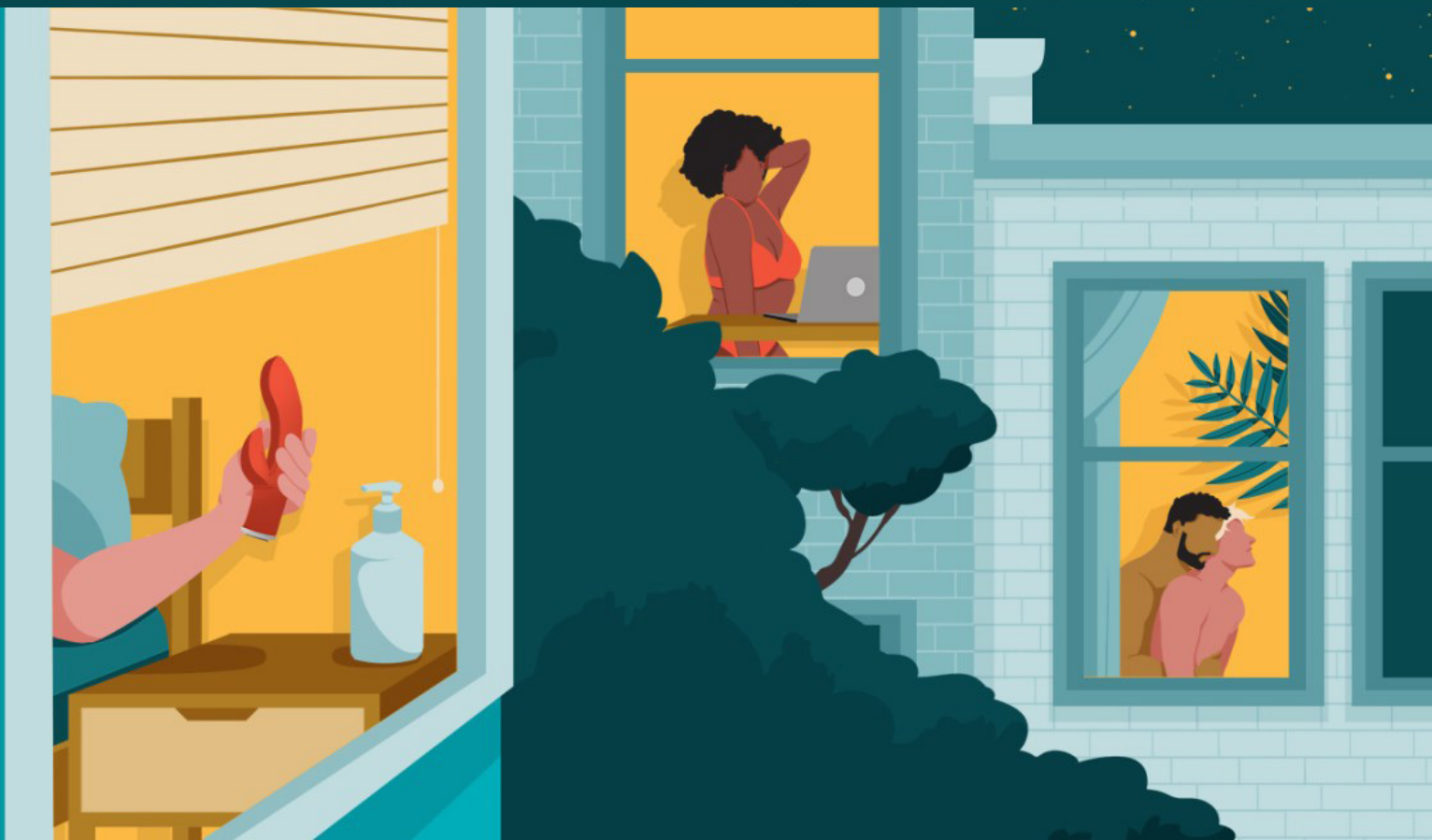

Ung seksualitet i en coronatid

En kvalitativ undersøgelse af danske
unges seksualitet og kærlighedsliv
under corona-pandemien

Ung seksualitet i en coronatid

En kvalitativ undersøgelse af danske
unges seksualitet og kærlighedsliv
under corona-pandemien

Masterafhandling i sexologi

Master i sexologi

Aalborg Universitet

Maj 2021

Nana Ernst Toldam

Studienummer 20152681

Vejleder

Christian Graugaard

Anslag: 119.445

Resumé

Denne masterafhandling undersøger danske unges seksuelle og relationelle trivsel i en tid med corona. Baseret på to virtuelle fokusgrupper med i alt seks informanter i alderen 19-25 år giver den et indblik i de unges beskrivelser af og oplevelser med sex og kærlighed under covid-19.

Den verdensomspændende corona-pandemi har haft vidtrækkende konsekvenser for menneskers liv i form af lockdowns, restriktioner og fysisk afstand. Formålet med denne kvalitative undersøgelse var at undersøge, hvordan pandemien og den fysiske afstand har haft indflydelse på seksualitet, kærlighedsliv, parforhold, dating, seksuel aktivitet og intimitet blandt unge i en dansk kontekst.

Undersøgelsen viser, at vilkårene i coronatiden både indebærer muligheder og begrænsninger for unges seksuelle trivsel. Mens én gruppe af de unge informanter er begrænsede og udfordrede i deres seksuelle og relationelle udforskning, finder andre nye chancer for at udforske deres egen seksualitet og opfattelse af kærlighed og intimitet. De negative konsekvenser er baseret på et stor afsavn og et afkald på sociale relationer IRL (In Real Life), hvilket fører til rastløshed og seksuel inaktivitet. De positive konsekvenser indebærer muligheder for at forfølge nye behov, lyster og fantasier ved hjælp af digitale forbindelser og platforme. De unge tilskriver sidstnævnte tendens en pause fra pres og forventninger, som de normalt oplever i en hverdag uden corona og restriktioner. I den forstand bidrager seksualitet og lystfyldte relationer til mestring og modstandsdygtighed under en krise som corona-pandemien.

Abstract

This thesis explores young people's sexual and relational well-being in the time of covid-19 in a Danish context. Based on two virtual focus groups it offers insight of the empirical case of 6 young people (age 19-25), their descriptions of and experiences with sex and love during covid-19.

The worldwide pandemic covid-19 has had a profound impact on people's lives with lockdowns, restrictions and physical distance. This qualitative study aimed to explore how the pandemic and physical distance have impacted on love life, relationships, dating, sexual activity and intimacy among young people in Denmark.

The thesis finds that the conditions under covid-19 imply both opportunities and limitations for young people's sexual well-being. While some are limited and challenged in their sexual and relational exploration, others find new chances for exploring their own sexuality and their perceptions of love and intimacy. The negative consequences are based on a great deprivation and a renunciation of social relations IRL (In Real Life), which leads to restlessness and sexual inactivity. The positive consequences involve possibilities of pursuing new desires and fantasies using digital connections and platforms. The young people attribute this tendency to lockdowns giving them a break from pressure and expectations that they normally experience. In that sense, sex contributes to coping and resilience during a crisis like the covid-19 pandemic.

Indhold

1	Indledning	1
2	Baggrund	3
2.1	Seksualitet	3
2.2	Den unge (digitale) seksualitet	4
2.3	Da COVID-19 ramte	6
2.4	Sex er godt, sex er sundt	7
2.5	Afgrænsning	9
3	Problemformulering	9
3.1	Forskningsspørgsmål	9
4	Metode	10
4.1	Litteratursøgning	10
4.2	Fokusgruppeinterview	11
4.3	Rekruttering og udvælgelse	13
4.4	In- og eksklusionskriterier samt sammensætning af fokusgrupper	15
4.5	Strukturering og afholdelse af virtuelle fokusgrupper	16
4.6	Transskribering og bearbejdning af data	17
5	Teoretiske indgange	18
6	Etiske overvejelser	19
7	Præsentation af empiriske fund	20
7.1	De rastløse singler	21
7.2	De udforskende singler	23
7.3	Dem i parforhold	25
8	Diskussion	26
8.1	Begrænsninger og udfordringer for seksualiteten	27
8.2	Forskydning af normer	29

8.3	Pause fra singularitetens performativitetskrav	31
8.4	Sex som selvrealisering eller mestringsstrategi?	35
8.5	Parforhold i opbrud og udvikling	38
8.6	Afrunding	43
9.	Styrker og svagheder ved undersøgelsen	43
10	Konklusion	46
10.1	Perspektivering	48
	Referencer	49

Bilag

Bilag 1: Opslag på LinkedIn, Facebook og Tinder

Bilag 2: Samtykkeerklæring

Bilag 3: Interviewguide

1. Indledning

“Voksne snakker om næste sommer, men næste sommer er for midaldrende mænd, som køber karbonadefars og toiletpapir på tilbud. Næste sommer findes ikke, når du er ung. Når du er ung, så tænker du kun på, hvad der sker i dag og i morgen, og du drømmer om alt det, der skal ske nu til forår og sommer ... Du drømmer om skoleudflugten, hvor du skal tage mod til dig og flirte med klassens sødeste fyr. Og du drømmer om afslutningsballet, hvor du skal danse hele natten i den dyre kjole, du har sparet sammen til i et år. Du drømmer om studentertiden, hvor du skal feste i den fedeste studentervogn ... Men så kom virusset og knuste alle disse drømme ... Foråret bliver anderledes, og sommeren bliver anderledes. Hele året bliver anderledes. Det er ungdommen, som har måttet leve anderledes. De har sat deres liv på pause, for at andre kan beholde deres.”

(Høie, 2020).

Sådan lød det fra Norges Sundhedsminister Bent Høie i en takketale til ungdommen i april 2020, hvor han bifaldt de unges indsats under nedlukningen i forbindelse med COVID-19. Tre uger forinden havde Verdenssundhedsorganisationen (WHO) erklæret udbruddet af en ny coronavirus, COVID-19, for en global pandemi, og som følge lukkede de lokale myndigheder lande ned ét efter ét med restriktioner og karantæner (WHO, 2020).

Siden har flere andre offentlige personligheder og politikere gjort Høie kunsten efter, blandt andre statsminister Mette Frederiksen, som i “En særlig hilsen til vores unge” ligeledes adresserede de unges store ofre og afsavn under pandemien (Mette Frederiksen, 2020).

Som det indledende citat illustrerer, har særligt de unge mærket konsekvenserne af restriktionerne og *lockdowns* i forbindelse med pandemien. De er gået glip af studentertiden, festivaler, ungdomsfester, uddannelsesstart, højskoleophold, udlandsrejser og meget mere, som almindeligvis hører ungdomsårene til, og som anses for vigtige elementer i ungdomslivets identitetsdannelse (Jacobsen, 2011c, s. 739).

En række studier har undersøgt corona-krisens konsekvenser for danske unge. De peger på, at pandemien og de medfølgende restriktioner i særlig høj grad har medført udfordringer for de unge sammenlignet med befolkningen generelt. De peger derudover på en markant oplevelse af ensomhed og socialt afsavn hos de unge (Egmont Fonden, 2020; Tolstrup & Pisinger, 2020; Petersen & Roepstorff, 2020; Børns Vilkår, 2020). I kølvandet på disse studier er der kommet offentlig fokus på de unges coronarelaterede mistrivsel, og der er igangsat en række kampagner

målrettet de unge for at forebygge ensomhed og mistrivsel (Sundhedsstyrelsen, 2021; Uddannelses- og Forskningsministeriet, 2021).

Ingen af de danske studier eller kampagner medtænker imidlertid sex eller seksualitet som aspekter i ungdomslivet, der lader sig påvirke under corona, eller som noget der skal værnes om. Ungdomsårene forbindes netop med en tid, hvor kønsidentiteten, kroppen og seksualiteten forvandles, formes og udforskes (Graugaard, 2019, s. 235). Det efterlader en undren om, hvordan de unges seksuelle formning og udforskning påvirkes gennem pandemien, når tallene peger på, at ungdommen over en bred kam er påvirket af ensomhed og mistrivsel under nedlukningerne. Ligesom sex og intimitet kan sprede trivsel og øget mental og fysisk sundhed, bliver seksualiteten omvendt også ramt ved mental og fysisk sygdom og mistrivsel (Graugaard, Pedersen & Frisch, 2015, s. 11).

Som ungerådgiver hos Sex & Samfund har jeg selv fået henvendelser fra unge, der er fortvivlede over corona-situationen, og som mistrives under nedlukningerne. De er fortvivlede over deres kærlighedsliv og den forringede mulighed for at møde andre unge, og de er usikre på, hvad der overhovedet er forsvarligt rent smitemæssigt. Hvordan kan man finde en kæreste eller sexpartner, når man ikke må mødes med andre eller kan gå i byen?

Udforskningen af sex og seksualitet sker i høj grad i sociale sammenhænge, og det seksuelle rum skaber samtidig mulighed for at etablere nye relationer og opnå øget trivsel (Graugaard, 2010, s. 233; Zeuthen & Graugaard, 2018, s. 173-74; Graugaard, 2019, s. 235). Selvom de unge i dag er velbevandrede eksperter i den digitale verden og her har rig mulighed for at etablere sociale forbindelser, kan intime møder og seksuel udfoldelse have potentielt svære vilkår for de unge i en corona-tid med "social" eller fysisk afstand¹.

Der synes at være et behov for ny og kvalificeret viden om unges seksuelle og relationelle trivsel under nedlukningerne i forbindelse med corona-pandemien. På baggrund af denne problemstilling undersøges i dette studie unges kærlighedsliv og seksualitet i coronatiden i dansk kontekst. Dette vil åbne op for centrale diskussioner og nye perspektiver på, hvad det vil sige at være ung i dag med en seksualitet i udvikling, når man samtidig skal tilpasse sig restriktioner, nedlukninger med karantæner og fysisk afstand.

¹ Social afstandstagen eller *social distancing* er et begreb, der er opstået i forbindelse med spredningen af COVID-19, og som dækker over at holde sig hjemme og væk fra andre så meget som muligt for at forhindre spredning af coronavirus (Maragakis, 2020). Nogle steder anvendes begrebet *physical distancing* som synonym, hvilket ifølge WHO dækker over at holde 1 meters afstand til andre mennesker (WHO, 2021).

2. Baggrund

I følgende afsnit præsenteres relevante perspektiver på seksualitet, ungdomsliv og COVID-19. Læseren indføres desuden i det forskningsfelt, som undersøgelsen af unges seksualitet under corona-pandemien, skriver sig ind i. Afslutningsvist gennemgås undersøgelsens afgrænsning.

2.1 Seksualitet

“A central aspect of being human throughout life encompasses sex, gender identities and roles, sexual orientation, eroticism, pleasure, intimacy and reproduction. Sexuality is experienced and expressed in thoughts, fantasies, desires, beliefs, attitudes, values, behaviours, practices, roles and relationships. While sexuality can include all of these dimensions, not all of them are always experienced or expressed. Sexuality is influenced by the interaction of biological, psychological, social, economic, political, cultural, legal, historical, religious and spiritual factors.” (WHO, 2006, s. 5).

Sådan lyder WHO's brede og dynamiske begrebsliggørelse af seksualitet. Seksualitet kan dermed forstås som en mangefacetteret og central del af menneskets levede liv. WHO skriver sig ind i et bio-psyko-socialt paradigme, forstået på den måde at seksualiteten altid skal forstås i et dialektisk samspil mellem biologiske, psykologiske og sociale forhold, også kendt som den bio-psyko-sociale model (Graugaard, Giraldi & Møhl, 2019, s. 54). Modellen blev først introduceret af den amerikanske psykiater George L. Engel i 1977 med artiklen “The need for a new medical model: A challenge for biomedicine”. Engel lagde afstand til datidens fremherskende essentialistiske og biomedicinske menneske- og sundhedssyn (Engel, 1977). Siden er den bio-psyko-sociale tilgang blevet alment kendt og brugt i lægefaglige og sexologiske sammenhænge. I nærværende undersøgelse er perspektivet relevant, da de unges seksualitet netop skal forstås i krydsfeltet mellem deres biologi, deres psykologi og deres socialitet.

Et andet banebrydende perspektiv på seksualitet, der er relevant at nævne i denne sammenhæng, er den franske filosof Michel Foucaults konstruktionistiske syn på seksualitet. I *Histoire de la sexualité* med det første bind udgivet i 1976 giver Foucault sit bud på seksualitet som skabt af *diskursive sandheder* og *biomagt*. Med denne radikale socialkonstruktionistiske tilgang tog han afstand fra en essentialistisk, naturvidenskabelig opfattelse af seksualitet som en medfødt og biologisk størrelse (Graugaard et al., 2019, s. 51; Graugaard & Møhl, 2019, s. 129). Siden er andre teoretikere fulgt i Foucaults fodspor, blandt andre den amerikanske filosof og *queer-teoretiker*

Judith Butler. Butler problematiserer på poststrukturalistisk vis den binære kønsopdeling og dertilhørende *heteroseksuelle norm*. Ligesom Foucault tager hun dermed afstand fra et essentialistisk syn på køn og seksualitet, og derudover udvikler hun teorien om køn som *performativt* – det vil sige køn, som noget, der løbende produceres gennem handlinger og normer (Butler, 2007).

Seksualitet kan i forlængelse af disse tanker og i tråd med WHO's definition begribes som en socialt forankret og kontekstbestemt størrelse, der bevæger og udfolder sig afhængig af tid og sted; inden for forskellige sociale, kulturelle, moralske og politiske kontekster. Netop derfor er det interessant at se på seksualitet under en global pandemi – som kan sammenlignes med tidligere sygdomsudbrud, økonomiske kriser eller krige.

2.2 Den unge (digitale) seksualitet

I ungdomsårene er der meget på spil: kroppen udvikles og forandres, kønsidentiteten formes og seksualitet og intimitet udforskes. Ca. halvdelen af danske unge har haft deres samlejededebut i 16-årsalderen (Frisch et al., 2019).

Den forskningsmæssige nysgerrighed for og viden om danske unges seksuelle liv er relativ spredt, og en del data omhandler seksuel risikoadfærd med seks sygdomme og præventionsvaner (Nielsen, 2007; Sørensen, Nielsen & Osmec, 2010). Det danske Projekt SEXUS – verdens største befolkningsundersøgelse om seksualitet gennemført i 2017-2018 med over 62.000 deltagere – har bl.a. udspurgt unge i alderen 15-24 år om deres forhold til seksualitet. Her mener 84% mænd og 82,6% kvinder, at det er vigtigt, meget vigtigt eller særdeles vigtigt at have et godt sexliv (Frisch et al., 2019, s. 118). Derudover peger tallene fra Projekt SEXUS på, at 91% af de 15-24-årige, der har prøvet at have sex, har haft det, fordi de havde lyst og var i humør til det (s. 158). Således er sex forbundet med noget lystfyldt og positivt for langt de fleste unge.

Rapporten *Unge opfattelser af køn, krop og seksualitet*, udgivet af VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, sætter fokus på unges opfattelser og praksisser omkring køn, krop og seksualitet i dag blandt unge i gymnasiealderen (Dahl, Henze-Pedersen, Østergaard & Østergaard, 2018). Rapporten, der både baserer sig på kvalitative og kvantitative data, peger generelt på, at der hersker forskellige normer for, hvordan de unge kan og bør bruge deres krop og seksualitet. Eksempelvis oplever pigerne en mere restriktiv norm for, hvordan de må udleve deres seksualitet og vise deres krop frem sammenlignet med drengene. Disse normer gælder både *online* og *offline*. I denne sammenhæng viser tallene, at de 18-årige piger og drenge er nogenlunde lige seksuelt erfarne, men hvor drengene hyldes for deres seksuelle praksis, mødes pigerne med

fordømmelse på baggrund af tilsvarende praksis. Til gengæld oplever drengene i denne sammenhæng et pres for at præstere og opnå seksuelle erfaringer. Rapporten viser dog også, at de unge bevæger sig sikkert og strategisk på sociale medier og bruger medierummet til udforskning af relationer. Således er der både muligheder og begrænsninger for de unge i forhold til deres køn, krop og seksualitet, og hvorvidt disse afgørende aspekter i deres liv bidrager til deres generelle trivsel og sociale liv (Dahl et al., 2018, s. 6-9).

Netop de sociale medier er et uomgængeligt aspekt af nutidens ungdomsliv. Ifølge Danmarks Statistik anvender hele 97% af unge danskere mellem 15 og 18 år sociale netværkstjenester, hvor Facebook, Snapchat og Instagram er de mest udbredte (Danmarks Statistik, 2016). Digitale medier er dermed blevet en selvfølgelig del af langt de fleste unges hverdagsliv, og det giver nye betingelser for at udforske og udfolde sin identitet, intimitet, seksualitet, køn og krop (Zeuthen & Graugaard, 2018, s. 173-74; Graugaard, 2018, s. 191-95). I krydsfeltet mellem ungdommens udvikling af køn, krop og seksualitet og hverdagslivet på digitale sociale medieplatforme opstår både muligheder og begrænsninger for udforskning. På den ene side har den digitale virkelighed på det sidste vist sin skyggeside i form af digitale grænseoverskridelser og krænkelser blandt unge². På den anden side udgør sociale medier mulighedsrum, hvor sociale interaktioner kan erstattes og suppleres af virtuelle forbindelser. Sociale medier er i dag helt afgørende for de unges kommunikation med hinanden, og de er med til at øge oplevelsen af fællesskab og til at vedligeholde og udvikle relationer (Bruselius-Jensen & Sørensen, 2017, s. 101-102). Tendensen i dag er derfor heller ikke at skelne dikotomisk mellem digitale og analoge virkeligheder, men opfatte dem som gensidigt influerende og overlappende (Frömming et al., 2017; Hine, 2015) – et syn som denne undersøgelse ligeledes hviler på.

Anerkendelsen af unges digitale hverdag er relevant at medtænke her – dels fordi en stor del af deres sociale interaktioner under corona-pandemien foregår på sociale medier, og dels fordi dating og etablering af intime møder i dag foregår på digitale platforme som Tinder, Grindr, Badoo, Happn, Facebook, Instagram, Snapchat m.fl. (Graugaard et al., 2019, s. 55).

² Eksempelvis den såkaldte Umbrella-sag, hvor over 1000 unge blev sigtet for distribution af seksuelt krænkende materiale (Rigspolitiet, 2018).

2.3 Da COVID-19 ramte

COVID-19, der står for *coronavirus disease* (SARS-CoV-2), er sporet tilbage til byen Wuhan i Kina med første udbrud i slutningen af 2019. Den 11. marts 2020 erklærede WHO COVID-19 for en global pandemi (WHO, 2020), og samme aften på et pressemøde meldte statsminister Mette Frederiksen ud, at Danmark skulle lukkes ned (Regeringen, 2020). Siden fulgte en række pressemøder med tilføjelse af flere restriktioner som grænselukninger, opholds- og forsamlingsforbud. I løbet af maj 2020 åbnede landet langsomt op igen, og i slutningen af måneden kunne de unge vende tilbage til uddannelsesinstitutionerne, højskolerne etc. Henover sommeren var der således færre restriktioner, men da *anden bølge* af pandemien ramte i efteråret, blev landet lukket ned igen i september med nye restriktioner. De studerende blev igen sendt hjem i løbet af december, og de er i skrivende stund (medio april 2021) først så småt på vej tilbage til uddannelsesinstitutionerne i forbindelse med den langsomme genåbning af Danmark (Ottosen & Ancher-Jensen, 2021).

De unge blev hurtigt en udskældt gruppe under nedlukningerne; de blev beskyldt for ikke at overholde restriktionerne, være smittebærere og holde *piratfester* (Wistoft, 2020). Den såkaldte *ungdomsbashing* blev dog siden anfægtet fra flere sider, og i løbet af den første – og særligt anden – nedlukning opstod således et øget fokus på, at de unge led store tab under pandemien (Egmont Fonden, 2020a).

En række danske og internationale undersøgelser har vist, at pandemien har medført både faglig, social og mental mistrivsel i form af ængstelighed, stress og ensomhed for de unge (Egmont Fonden, 2020b; Petersen & Lindholt, 2021, s. 3; Scott et al., 2020; Parola et al., 2020). En undersøgelse fra det såkaldte HOPE-projekt viser, at unge er den gruppe ud af de adspurgte, der føler sig mest ensomme og mest stressede, og at niveauet under anden nedlukning er på det højeste niveau for hele pandemien blandt unge (Petersen & Roepstorff, 2020). Endelig viser et nyligt udgivet studie med et omfattende datagrundlag, der inkluderer 200.000 personer fra Danmark, Frankrig, Holland og England, at ensomheden under nedlukningerne er markant blandt unge under 30 år sammenlignet med andre grupper. Den store påvirkning af den mentale sundhed sås i alle fire lande hos unge under 30 år, og forfatterne foreslår derfor en øget opmærksomhed på netop de unge befolkningsgrupper (Varga et al., 2021).

I kølvandet på de dystre billeder af unge, der lider under pandemien, er der igangsat initiativer og kampagner for at komme mistrivsel til livs, eksempelvis i form af *coronabuddies* og *trivelskaptajner*, der skal skabe øget trivsel blandt unge (Uddannelses- og Forskningsministeriet, 2021; Sundhedsstyrelsen, 2021).

Med disse triste tendenser kan man kun gisne om, hvorvidt nedlukningerne også har påvirket unges seksualitet og seksuelle trivsel. Ikke desto mindre er den forskningsmæssige interesse for unge under corona-pandemien i dansk kontekst primært centreret omkring deres faglige og mentale trivsel. Ingen af de nævnte danske studier medtænker seksualitet som en uundgåelig del af ungdomslivet.

2.4 Sex er godt, sex er sundt

“Sex er godt. Sex er sundt. Sundhedsstyrelsen går ind for sex. Vi er seksuelle væsener, og selvfølgelig skal man også kunne dyrke sex – også som single – i en tid med corona.”

Sådan lød udmeldingen fra Sundhedsstyrelsens direktør, Søren Brostrøm, på et pressemøde i foråret 2020 (Abrahamsen, 2020). Udtalelsen gik siden viralt, fordi den på flere måder adskilte sig fra andre landes sundhedsmyndigheders anbefalinger. I langt de fleste lande var sex med andre end personer inden for husstanden blevet frarådet pga. den åbenlyse smitterisiko ved tæt kontakt. Eksempelvis udgav sundhedsmyndighederne i New York City en detaljeret anbefaling om sikker sex under pandemien med specifikke råd om at holde sig til sex med tætte kontakter – eller endnu bedre med sig selv. *“You are your safest sex partner”*, som man skrev. Samme anbefaling gjaldt i Australien, mens det i England i en periode var forbudt for personer fra forskellige husstande at mødes indenfor. Klausulen blev i folkemunde døbt *“sex ban”* (The Health Protection, 2020; Rodriguez, 2020).

I forlængelse af *lockdowns* og *social afstand* oplevede den digitale pornoportal Pornhub en eksplosiv stigning i besøg på deres hjemmeside. Alene i Danmark oplevede de en stigning i trafikken på 10,6% omkring den 13. marts 2020, mens Italien og Spanien oplevede stigninger på over 50%, da Pornhub gav gratis *Premium*-adgang i forbindelse med de første nedlukninger (PornHub, 2020; Mestre-Bach, Blycker & Potenza, 2020).

Det er veldokumenteret, at længevarende karantæner og social isolation i forbindelse med epidemier kan have negativ indvirkning på det mentale helbred og medføre eksempelvis stress, angst og ensomhed (Brooks et al., 2020). Den forskningsmæssige interesse for pandemien og dens betydning for menneskers liv og helbred i biologisk, psykologisk og social forstand er da også steget i løbet af 2020. I juni 2020 afholdt International Society for Sexual Medicine (ISSM) webinarret *“SEX & COVID-19: THE STATE OF THE SCIENCE”*. Her bragte en række toneangivende forskere inden for sexologien et overblik over den foreløbige viden om pandemiens indvirkning på seksuel sundhed (ISSM, 2020). Der blev her præsenteret et begrænset antal studier, primært fra Kina og

Italien, hvor pandemien især hærgede i foråret 2020. Nogle studier pegede på daværende tidspunkt på mulige positive effekter, eksempelvis i form af øget grad af sikker sex (Weiran Li et al., 2020; Yuksel & Ozgor, 2020; Jacob et al., 2020; Schiavi et al., 2020 m.fl.).

Siden da er et voksende antal studier om seksuel adfærd under pandemien kommet til, og overordnet slår studierne fast, at pandemien har ændret og påvirket menneskers seksuelle liv. Et flertal af studier peger på et fald i seksuel lyst og aktivitet (Luetke et al., 2020; Wignall et al., 2021; Weiran Li et al., 2020; Guanjian Li et al., 2020). Størstedelen af undersøgelserne er spørgeskemabaserede, og der savnes generelt dybdegående og kvalitative studier inden for feltet. Derudover beskæftiger få studier sig med singler og datingkultur – muligvis grundet de tidligere beskrevne internationale anbefalinger om at undgå "tilfældig" sex med nogen uden for den *sociale boble*. Et amerikansk studie peger på en sammenhæng mellem konflikt i parforhold og corona-nedlukning samt lavere frekvens af seksuel aktivitet både med partner og sig selv (Luetke et al., 2020).

Størstedelen af de foreliggende studier undersøger en voksen population, og i skrivende stund er unge og deres seksuelle sundhed under COVID-19 dermed et videnskabeligt underbelyst område. Der ses dog en gryende international interesse for unges seksuelle og reproduktive sundhed under nedlukningerne – i form af kommentarer og anbefalinger med etablerede sundhedsinstitutioner som afsender (Mmeje et al., 2020; Engel et al., 2020; Sundhedsstyrelsen, 2021). En række studier beskæftiger sig eksempelvis med unge, der identificerer sig inden for LGBTQ+ spektret (homoseksuelle, biseksuelle, transkønnede, *queers* etc.), og overordnet peger disse studier på, at der er store udfordringer for den seksuelle (og generelle) trivsel, når man er LGBTQ+ person under pandemien (Harkness et al., 2021; Hawke et al., 2021; Stephenson et al., 2020).

Det nyligt publicerede britiske studie *Changes in Sexual Desire and Behaviors among UK Young Adults During Social Lockdown Due to COVID-19* (Wignall et al., 2021) bragt i *The Journal of Sex Research* i slutningen af marts i år er relevant i denne sammenhæng, særligt grundet dets unge målgruppe. Studiet, der er spørgeskemabaseret, har undersøgt britiske unge voksnes selvrapporterede seksuelle lyst og adfærd under den første lockdown i maj 2020 (565 respondenter i alderen 18-32 år). Studiet viser et overordnet fald i seksuel adfærd; dog ses en stigning i seksuel aktivitet blandt deltagere i fast parforhold sammenlignet med enlige eller datende deltagere, og her er køn og seksuel orientering signifikant afgørende. Her er det relevant at medtænke, at England som tidligere beskrevet har haft mere begrænsende restriktioner. Derudover peger studiets fund på et fald i seksuel lyst hos kvinder sammenlignet med før lockdown.

Imidlertid savnes der dybdegående og kvalitative studier, der tager udgangspunkt i de unges perspektiver/oplevelser, samt studier, der normkritisk undersøger unges seksuelle liv på tværs af køn, krop, seksualitet og etnicitet.

2.5 Afgrænsning

Nærværende undersøgelse er afgrænset til at omhandle *danske* unge, i alderen 19-25 år; de er både *singler* og i *parforhold*, og de har *ikke børn*. Analysen og diskussionen omhandler de unges oplevede erfaringer, opfattelser og tanker om deres seksualitet – i form af kærlighedsliv, forelskelse, dating, relationer, sexliv etc. – og *ikke* deres seksuelle sundhed i form af præventionsvaner og sexsygdomme. Repræsentanter for alle typer køn, kroppe, seksualiteter og etniciteter blev initialt inviteret til undersøgelsen. I den endelige undersøgelse er ciskønnede kvinder og mænd repræsenteret (én binær og én transperson faldt fra), og homo-, hetero- og biseksualitet er repræsenteret. Samtlige deltagere har en etnisk dansk baggrund.

3. Problemformulering

Hvordan oplever og udfolder danske unge deres seksualitet under corona-pandemien?

3.1 Forskningsspørgsmål

1. *Hvilke oplevelser og erfaringer beskriver de unge vedrørende deres kærlighedsliv, herunder parforhold, dating og forelskelse, under corona-nedlukningerne?*
2. *Hvilke oplevelser og erfaringer beskriver de unge vedrørende deres seksualitet, herunder fantasier, onani og seksuel aktivitet med andre, under corona-nedlukningerne?*
3. *Hvilke udfordringer og muligheder oplever de unge i forhold til at undersøge og udforske deres seksualitet – med sig selv eller andre – under corona-nedlukningerne?*

4. Metode

Undersøgelsens empiriske data baserer sig på to gennemførte fokusgruppeinterview. I følgende afsnit gennemgås fokusgruppeinterview som metodisk tilgang og de dertilhørende analytiske valg og refleksioner. Indledningsvist præsenteres litteratursøgningsstrategien for undersøgelsen.

Dernæst beskrives fokusgruppeinterview som metode: her gennemgås processen, der leder op til afholdelsen af fokusgrupperne, herunder strategier for rekruttering, in- og eksklusionskriterier samt udvælgelse og sammensætning af grupperne. Derudover beskrives selve afholdelsen af fokusgrupperne samt den efterfølgende behandling af de empiriske data. Afslutningsvist følger en gennemgang af de overvejelser omkring etik, undersøgelsen har afstedkommet.

4.1 Litteratursøgning

Danske unges seksualitet og kærlighedsliv under corona-nedlukningen udgør et snævert og “ungt” forskningsemne i den forstand, at COVID-19 først opstod i 2019. Netop på grund af det begrænsede forskningsområde har det været essentielt at søge grundigt og bredt samt overveje mine brug af søgeord. Eftersom emnet bevæger sig på tværs af fagligheder, har det været af relevans at søge i et stort antal forskellige databaser, som afdækker området fra forskellige metodiske vinkler, herunder både kvantitative og kvalitative studier. Der er derfor søgt systematisk i en række databaser. Initialt har jeg søgt i tværfaglige databaser, herunder Academic Search Premier samt Research Library, da disse repræsenterer en bredde. Dernæst har jeg søgt i den ny Coronavirus Research Database, Sociological Abstracts og Psycinfo. Slutteligt har jeg suppleret med søgning i den multidisciplinære database Scopus, samt Cinahl og Pubmed.

I databaserne har jeg primært foretaget avancerede søgninger med boolske operatoren, samt kontrollerede emneord (indexterm, MeSH, tesaurus) de steder, det var muligt. I de databaser, der tillod det, har jeg søgt i titel og abstract. Løbende har jeg ladet mig inspirere af fremsøgte artiklers “key words”, tilføjet dem til min søgning samt foretaget kædesøgninger. Søgeordene er valgt på baggrund af problemformuleringen og forskningsspørgsmålenes terminologi (se figur på næste side). I første omgang har jeg søgt på aspekt 1 og 2, da jeg hurtigt konkluderede, at søgningen var for snæver med en inklusion af aspekt 3. Derudover ville jeg også kunne bruge studier, der omhandlede seksualitet, sex og kærlighed under COVID-19 uden et specifikt fokus på en ung population. I søgningerne der inkluderede aspekt 3, dvs. den unge målgruppe, tilføjede jeg ligeledes “well-being” til aspekt 2, for at fremsøge eventuelle studier om unges trivsel under COVID-19.

Litteratursøgning bar alt i alt præg af, at den både skulle afspejle bredde og være specifik, så de mest relevante studier ville komme frem. Jeg gentog søgningerne med ca. tre-fire ugers interval, da der løbende bliver publiceret nye artikler inden for corona-forskning. I alt fik jeg fremsøgt 25 artikler, jeg vurderede havde relevans i forhold til undersøgelsen. Efter gennemgang af artiklernes abstract udvalgte jeg 10 relevante studier baseret på deres formål og indhold. De udvalgte studier vil ikke blive gennemgået i detaljer, men relevante nøglefund vil blive bragt op i diskussionen, hvor det er relevant.

	Aspekt 1	Aspekt 2	Aspekt 3
Alle ord er kombineret med OR	Corona	Sex*	Young
	Coronavirus	Love	Youth
	Covid-19	Relationship*	Teens
	Covid	Intimacy	Teenager*
	SARS-CoV-2	Well-being	Adolescent
	(Lockdown)		Adolescence
	(Social distancing)		Juvenile
		Students	
Blokkene imellem er kombineret med AND			

4.2 Fokusgruppeinterview

Fokusgruppeinterviewet er en dataproduktionsmetode, der er karakteriseret ved at være en form for gruppediskussion faciliteret af en moderator. Metoden er kendetegnet ved at kombinere social

gruppeinteraktion med et forskerbestemt emnefokus (Halkier, 2016, s. 10). Ifølge professor i sociologi og specialist i fokusgrupper Bente Halkier er metoden “... særligt velegnet til at producere empiriske data, der siger noget om betydningsdannelse i grupper. I alle sociale kontekster foregår betydningsdannelse som en del af menneskers sociale aktiviteter og erfaringer.” (Halkier, 2016, s. 10). Derfor synes valget af fokusgruppeinterview til denne undersøgelse relevant, da det netop er unges betydningsdannelser og erfaringer som social gruppe, der ønskes belyst og undersøgt. Derudover kan fokusgrupper muliggøre, at social interaktion, forhandlinger og normer kommer frem og præsenteres for forskeren. Dermed tillader fokusgruppens sociale form med plads til interaktion mellem deltagerne – i dette tilfælde de unge – at tavs viden kommer frem i lyset, som ellers ville være gået tabt i eksempelvis individuelle interview (Halkier, 2016, s. 10-13). valget af fokusgruppen frem for individuelle interviews er i denne sammenhæng derfor et fornuftigt metodisk valg, idet det er *interaktionen* og de erkendelser, der opstår her, jeg er interesseret i (Halkier, 2020, s. 167).

Der findes forskellige tilgange og teoretiske perspektiver, man kan anlægge i forhold til den viden, der opstår i forbindelse med en fokusgruppe. I den forbindelse er det væsentligt at gøre sig bevidst, hvilket perspektiv, man anlægger, som del af undersøgelsens metodiske og analytiske design. Ifølge Halkier anlægges typisk ét af følgende to perspektiver:

- 1) Realistisk videnskabsteoretisk perspektiv, hvor data, der fremkommer under fokusgruppen, begribes som faktisk og autentisk viden. Man analyserer dermed selve indholdet af samtalerne.
- 2) Socialkonstruktivistisk videnskabsteoretisk perspektiv, hvor data, der fremkommer under fokusgruppen begribes som kontekstafhængige, relationelle og foranderlige. Samtalerne forstås som socialt performative, og både interaktionsformerne og indholdet analyseres (2020, s. 167-68).

I nærværende undersøgelse anlægges der en moderat socialkonstruktivistisk vinkel med en realistisk, pragmatisk metodetilgang. Det vil mere præcist sige, at jeg begriber den fremkomne data som et produkt af social interaktion og dermed som kontekstafhængig frem for faktisk viden. Jeg er bevidst om, at den sociale kontekst – det vil sige sammensætningen af deltagere, den virtuelle setting og samt undertegnede som moderator – er afgørende for den viden, der produceres. Samtidig bliver den primære dataanalyse fokuseret omkring det indhold, der præsenteres under samtalerne, og ikke omkring interaktionsformerne. Formålet med denne

undersøgelse er netop at belyse de unges levede oplevelser og erfaringer, og disse præsenteres inden for de rammer, som fokusgruppen nu engang repræsenterer. Deltagerne ville givetvis have præsenteret andre erfaringer i en anden social kontekst eller i et individuelt interview.

Fokusgruppen giver rum til større og mere varieret mængde udspil fra informanterne, og på den måde egner den sig umiddelbart ikke til at producere viden om individuelle *livsverdener*. Den enkelte fokusgruppedeltager får nemlig sagt mindre end i et individuelt interview. Men da problemformuleringen lægger op til undersøgelsen af unge som en *social gruppe*, er fokusgruppen et oplagt metodisk valg, fordi den genererer empirisk data på gruppeniveau (Halkier, 2020, s. 169).

Halkier skriver:

“Typisk vil de forskellige deltagers sammenligninger af erfaringer og forståelser i gruppeprocesserne kunne producere viden om kompleksiteterne i betydningsdannelser og sociale praksisser, som er svære for undersøgeren at få frem i individuelle interview eller semistrukturerede gruppeinterview” (Halkier, 2020, s. 170).

På den måde er den sociale interaktion kilden til data, og undersøgelsens analytiske fokus ligger på den viden, der er fremkommet af interaktionen, hvilket lægger sig i forlængelse af en interaktionistisk tilgang, som vil blive beskrevet senere.

4.3 Rekruttering og udvælgelse

Deltagerne er rekrutteret i perioden 20. januar til 15. februar 2021. Rekrutteringen skete på baggrund af en invitation (bilag 1), der kort beskrev undersøgelsens formål omhandlende unges seksualitet under corona-pandemien, og at repræsentanter for alle køn, kroppe, etniciteter og seksualiteter var inviterede. Derudover fremgik det, at man skulle være mellem 18 og 25 år, og at man både kunne være single, i et parforhold eller andet. Invitationen blev delt via min personlige Facebook-profil og videredelt i alt 47 gange. Derudover blev opslaget delt i relevante fora og netværk, ligeledes på Facebook, der dels henvendte sig til unge, og dels havde en bred geografisk og kulturel repræsentation (eksempelvis en gruppe for beboere i Nordjylland; en gruppe for højskoleelever; en gruppe for *queers* og en gruppe for studerende). Derudover blev opslaget delt på Instagram, LinkedIn og Tinder via egne profiler. Tinder-profilen blev oprettet i forbindelse med undersøgelsen (bilag 1). Samtidig delte jeg opslaget i mit eget netværk, eksempelvis til gymnasielærere og relevante medarbejdere hos Sex & Samfund. På baggrund af den nu bredt delte invitation modtog jeg i alt 30 henvendelser fra unge, der var interesserede i at deltage i

undersøgelsen. Henvendelserne foregik per mail, og efter den første positive tilbagemelding fra de potentielle deltagere, adspurgte jeg dem om følgende oplysninger:

- Din bopæl (landsdel, fx Nordjylland eller Hovedstaden)
- Din alder
- Din uddannelse/dit job
- Dit køn
- Om du er single, i parforhold (i så fald om du bor med en partner) eller andet
- Om du har børn.

Mit sigte var på baggrund af disse oplysninger at sammensætte to fokusgrupper med så bred en repræsentation som muligt. På baggrund af ovenstående spørgsmål fik jeg 19 fyldestgørende svar med oplysninger om de potentielle fokusgruppemedtagere. På baggrund af disse tilbagemeldinger udvalgte jeg i alt 10 deltagere baseret på deres individuelle karakteristika. Udvælgelsen var analytisk selektiv og ikke tilfældig. Her var det væsentligt, at vigtige karakteristika såsom køn og alder blev repræsenteret i den endelige sammensætning, så den fremkomne data rent faktisk kunne besvare problemformuleringen (Halkier, 2020, s. 170). Eksempelvis ville det være vanskeligt at generalisere analytisk, hvis samtlige deltagere var 20 år, identificerede sig med det samme køn, læste på universitetet og boede i Hovedstaden. Jeg fulgte dermed en strategi om *maksimum variation*, så forskellige aldersgrupper, køn, bopæl, uddannelsesniveau, kulturel baggrund, parforholdsstatus og seksualitet blev repræsenteret (Halkier, 2020, s. 171). Af etiske årsager havde jeg ikke spurgt direkte ind til deltagernes seksualitet, men mange af dem valgte uopfordret at skrive, hvordan de definerede deres seksualitet.

Ud af de 10 udvalgte deltagere sprang én fra, så jeg på ny valgte én. De endelige deltagere var primært rekrutteret på baggrund af Facebook-opslaget, mens to havde set opslaget på Tinder. Jeg inviterede de 10 deltagere fordelt over to fokusgrupper, der skulle foregå online, to forskellige datoer. Deltagerne underskrev forinden en samtykkeerklæring, hvor de blev informeret om deres anonymitet, tavshedspligt og mulighed for at trække deres samtykke tilbage etc. (bilag 2). Jeg kalkulerede med aflysninger og inviterede derfor 5 deltagere til hver gruppe, selvom 4 deltagere var det optimale antal.

4.4 In- og eksklusionskriterier samt sammensætning af fokusgrupper

Inklusionskriterierne for deltagelse i studiet var relativt brede, og som sagt var repræsentanter for alle køn, seksualiteter og parforholdsformer inviteret. Deltagerne skulle være mellem 18 og 25 år, og en enkelt deltager måtte jeg vælge fra, fordi vedkommende nåede at fylde 26 år inden afholdelsen af fokusgruppeinterviewet. Derudover var det et eksklusionskriterium at have børn, idet undersøgelsens forskningsspørgsmål ikke inkluderede familieliv. Til gengæld inkluderede jeg personer, der var samboende med deres partner. Jeg valgte derudover at deltagerne ikke skulle kende hinanden i forvejen. Dette valg traf jeg ud fra tesen om, at folk der ikke kender hinanden, ikke på samme måde som bekendte skal stå til ansvar for deres udtalelser efter fokusgruppen. På den måde kan det skabe et rum med en større frihed til at dele sine erfaringer og tanker. Derudover havde jeg et håb om, at deltagerne ville spørge mere ind til hinanden for at få uddybet perspektiver, fordi de ikke kendte hinanden. På den måde kunne uheldig indforståethed og forstyrrende sociale alliancer undgås (Halkier, 2020, s. 172).

Jeg sammensatte to fokusgrupper med fem deltagere i hver gruppe. Der er en række overvejelser, der er værd at gøre sig i forbindelse med sammensætning af fokusgrupper. Ifølge Halkier bør gruppen på den ene side ikke være for *homogen*, idet man så kan risikere, at der ikke kommer nok interessant interaktion, da deltagerne primært vil give hinanden ret. På den anden side bør gruppen heller ikke være for *heterogen*, da man så risikerer, at de bliver konfliktfyldte, eller deltagerne ikke kan relatere til hinanden (Halkier, 2020, s. 171). Da det tematiske omdrejningspunkt for undersøgelsens fokusgrupper var ømtåleligt, var det særlig vigtigt med disse overvejelser, og det var meget afgørende, at deltagerne kunne føle sig trygge ved at dele potentielt sårbare og private erfaringer.

Da jeg i forvejen havde sikret mig en bred repræsentation af uddannelse, køn og livssituation generelt, valgte jeg at sammensætte de to grupper på baggrund af deltagernes alder. På den måde kunne jeg sikre mig, at der var tilpas genkendelighed i livssituation og erfaring for deltagerne, idet aldersspændet ikke blev for bredt i den enkelte gruppe. Derudover sikrede jeg mig, at der var ca. to deltagere, der på en eller anden måde udefra "mindede" om hinanden, i hver fokusgruppe, så de havde en mulighed for at spejle sig og føle sig trygge. Som følge af forudsete aflysninger og frafald, endte jeg med i alt 6 deltagere fordelt på de to fokusgrupper (4 i én og 2 i én), og det endelige aldersspænd blev 19-25 år.

4.5 Strukturering og afholdelse af virtuelle fokusgrupper

Forud for afholdelsen af de to fokusgrupper udformede jeg en detaljeret interviewguide baseret på min litteraturgennemgang samt på undersøgelsens problemformulering og forskningsspørgsmål (interviewguide fremgår af bilag 3). Struktureringen af fokusgruppeinterview kan gribes an på forskellig vis. Tragtmodellen, der er meget brugt inden for kvalitativ forskning, giver med sin kombinerede åbne og styrede tilgang plads til deltageres interaktion og perspektiver, samtidig med at forskeren sikrer sig, at forskningsspørgsmålene besvares (Halkier, 2020, s. 173-74). Jeg valgte at gå frem efter denne model i kombination med en stram model i form af øvelser og specifikke/opfølgende spørgsmål. Den stramme model egner sig, hvis det primære fokus for undersøgelsen er *indholdet* og ikke *interaktionen* deltagerne imellem (Halkier, 2020, s. 173).

Da tidsrammen for fokusgrupperne var begrænset til omkring en time, valgte jeg en kombination af de to modeller, for på den måde at sikre mig, at al tiden ikke gik med åbningsspørgsmål. Derudover indrettede jeg min model ud fra fokusgruppernes forløb – eksempelvis var der i fokusgruppen med fire deltagere ikke i lige så høj grad behov for min styring som i fokusgruppen med to deltagere.

I fokusgruppen med fire deltagere var interaktionen mellem deltagerne fra starten vellykket uden den store indblanding fra min side, og deltagerne formåede derfor at besvare mange af interviewguidens spørgsmål, uden at jeg nåede at stille dem. I sidstnævnte stillede jeg flere spørgsmål og gennemførte flere øvelser, fordi interaktionen selvsagt var mindre med færre deltagere. Øvelser kan netop være effektive til at fremme interaktionen deltagerne imellem, og de skal naturligvis afspejle problemstillingen (Halkier, 2020, s. 180).

Den virtuelle form satte en naturlig begrænsning for, hvor avancerede øvelserne kunne være. Derfor valgte jeg udelukkende få individuelle øvelser, som vi efterfølgende gennemgik sammen, eksempelvis en indledende øvelse, hvor deltagerne hver især skulle tænke over tre ord, de forbandt med deres kærlighedsliv under corona-nedlukningerne (bilag 3). Begge fokusgrupper foregik på den digitale mødeplatform, *Whereby*, som er krypteret (Whereby, 2021). Her blev deltagerne inviteret med link per mail, og fokusgruppen blev optaget med deres samtykke. Fokusgrupperne blev optaget ved hjælp af optagerfunktionen i *Whereby*, og er efter transskribering blevet slettet.

Som såkaldt moderator var det min rolle at sætte rammen for fokusgruppeinterviewet og guide deltagerne igennem med øvelser og spørgsmål. Særlig vigtig er introduktionen til fokusgruppen, hvor rammerne og retningslinjerne sættes. Moderatorens rolle er derudover at lytte og at skabe et trygt, åbent og socialt rum, så deltagerne føler sig trygge ved at tale sammen

(Halkier, 2020, s. 174-175). Som moderator kan det være vanskeligt at observere deltagerne og interaktionen i fokusgruppen fyldestgørende, når man samtidig skal føre deltagerne igennem samtalen. Derfor valgte jeg at have en frivillig observatør med i fokusgrupperne, Nanna Cæcilie Dalsgaard Thrane, som har en jordemoderfaglig baggrund og en kandidat i pædagogisk antropologi ligesom jeg selv. Nanna Cæcilie kunne med sin erfaring i kvalitative metoder lytte og se med under fokusgrupperne fra en mere tilbagetrukket position. Hun observerede deltagerne og så efter nonverbale tegn på eksempelvis uenighed, ligesom hun sikrede sig, at alle kom til orde. Undervejs tog hun noter, og afslutningsvist fulgte hun i begge fokusgrupper således op med et par spørgsmål til deltagerne. Efter fokusgruppen delte hun sine observationer og noter med mig og fremlagde detaljer, jeg som moderator måske var gået glip af. Afslutningsvist noterede vi os sammen oplevelsen af fokusgruppens forløb og delte de vigtigste umiddelbare indsigter.

Derudover var det vigtigt for mig at sørge for, at fokusgruppen var præget af en uformel tone. Det vil sige, at jeg selv – og min observatør – agerede uformelt i form af påklædning, kropssprog og samtalestil. Først og fremmest for at skabe et trygt rum, men særligt fordi der var tale om unge deltagere, og mange af dem havde deres debut som fokusgruppedeltagere. Ved at få deltagerne til at tale aktivt, glemte de rammerne, der ellers var ukendte (Halkier, 2020, s. 175).

4.6 Transskribering og bearbejdning af data

Ifølge Halkier er det at foretrække at udskrive sine fokusgruppedata og få overført lyd/billede til skrift (2016, s. 73). Jeg transskriberede begge fokusgrupper selv, efter at jeg havde gennemlyttet optagelserne et par gange. Det var værdifuldt selv at se og lytte fokusgruppesamtalerne igennem, idet der i denne proces med oversættelse fra lyd til skrift allerede opstod analytiske temaer. Jeg transskriberede fokusgrupperne kort tid efter, at de var afholdt, da jeg så havde let ved at genkende stemninger og verbale interaktioner og forstå indholdet. Jeg valgte en simpel transskriptionsstrategi baseret på et princip om at fastholde meningsindholdet i det sagte (Tanggaard & Brinkmann, 2020, s. 51-52). Jeg udskrev således langt det meste af begge fokusgrupper, men jeg undlod at medtage for mange “øh’er” og afbrudte sætninger.

Udover transskriberingen består behandlingen af fokusgruppedata typisk af *kodning*, *kategorisering* og *begrebsliggørelse*. Kodning og kategorisering af kvalitative data dækker over en kondensering af fokusgruppeudskriftens datastykker. Det vil sige, at man giver tematiske overskrifter eller mærkater til parafraser, der tematisk og meningsmæssigt hænger sammen i udskriften (Halkier, 2016, s. 75). Dataudskriften, der nu bestod af omtrent 20 siders tekst, løb jeg

altså i første omgang igennem med et analytisk blik og tilføjede koder og tematiske kategorier, eksempelvis “Nye muligheder”, “Flydende seksualitet” etc. Denne empiridrevne kategorisering bidrog til en videre meningskondensering af datamaterialet (Halkier, 2016, s. 77). Derefter gennemgik jeg den nu kategoriserede data med et teoretisk blik og foretog dermed en *begrebsliggørelse* af materialet. Ifølge Halkier indebærer dette en underordning af de specifikke fund under noget mere generelt tilgængeligt teori eller eksisterende forskning (Halkier, 2016, s. 78). Her arbejdede jeg således på tværs af de to fokusgrupper og ikke bare efter sammenfald, men også efter interessante brydningsfelter, diskrepanser og paradokser. På den måde kunne jeg begrebsliggøre fokusgruppedataene og danne mig et overblik over indholdsmæssige temaer, som kunne besvare undersøgelsens problemformulering og forskningsspørgsmål.

5. Teoretiske indgange

Udover at bearbejdningen af kvalitative data beror på teoretiske tilgange, anvendes i denne undersøgelse også teori i analysen og diskussionen af empiriens fund. Derfor præsenteres her kort undersøgelsens videnskabsteoretiske ståsted samt kortfattet de teoretikere, der senere anvendes i diskussionen.

Denne masterafhandling har med sit kvalitative afsæt et ben i både natur-, samfunds- og humanvidenskaben, hvilket vidner om sexologiens tværvidenskabelighed (Jacobsen et al., 2019, s. 195). Derudover er masterafhandlingen (videnskabs)teoretisk inspireret af *symbolsk interaktionisme*, der beror på tanken om, at betydning produceres gennem social interaktion – virkeligheden skabes så at sige i mellemmenneskelige spejlinger. Symbolsk interaktionisme har sin oprindelse inden for samfundsvidenskaberne i det tidlige 1900-tal med den amerikanske filosof og socialpsykolog George Herbert Mead som frontperson (Mik-Meyer & Järvinen, 2005, s. 10-12). Et eksempel inden for seksualvidenskaben er sociologerne William Simon og John H. Gagnon, der i 1973 bidrog med et – på daværende tidspunkt nyt – blik på seksualitet inden for den konstruktionistiske tradition med værket *Sexual Conduct – The Social Sources of Human Sexuality*.

I skandinavisk kontekst opererer sociologerne Nanna Mik-Meyer og Margareta Järvinen inden for det, de benævner en *konstruktivistisk interaktionisme*, som er karakteriseret ved at være en poststrukturalistisk præget interaktionisme (Mik-Meyer & Järvinen, 2005, s. 9). Min undersøgelse lader sig teoretisk inspirere af netop denne tilgang, idet den medtænker sociale institutioner som rammesættende for sociale interaktioner. Samtidig er det individerne selv og deres oplevelser, der ønskes undersøgt, og ikke de større sociale strukturer.

Poststrukturalistisk teoridannelse er repræsenteret i undersøgelsen i form af Judith Butlers *performativitetsteori* (2007) som anvendes i diskussionen af den fremkomne empiri. Sociologen Anthony Giddens begreber om intimitet bringes også i spil, ligesom Henning Bechs perspektiver om *urbane seksualiteter* anvendes (1998). Derudover trækker jeg på professor i kultursociologi Andreas Reckwitz' tilgange til en senmoderne singularitet (2019) samt begrebet *Sense of Coherence*, der er udviklet af sociologen Aaron Antonovsky (2000). De nævnte teoretikere og tilgange præsenteres ved anvendelse i diskussionen.

6. Etiske overvejelser

I alle videnskabelige undersøgelser, som involverer mennesker, er det relevant og nødvendigt for forskeren at gøre sig overvejelser omkring etik. Etiske principper omhandler blandt andet, hvordan vi bør behandle hinanden som mennesker (Kappel & Hedinsdóttir, 2019, s. 161), og i en forskningskontekst indebærer det eksempelvis informeret samtykke fra deltagerne, at data behandles forsvarligt, og at man som deltager er anonym. Når temaet for denne undersøgelse tilmed omhandler seksualitet, som typisk opfattes som et sårbart og privat emne, krævede det derfor en form for øget etisk sensibilitet. Det stillede endvidere krav til en etisk forsvarlig omgang med det empiriske materiale, der indeholdt privat oplysninger om deltagerne, samt sikring af anonymisering. Forskningsetik handler netop om at udvise respekt og omtanke for de implicerede og på ingen måde volde dem skade (Halkier, 2016, s. 67-68). Samme forskningsetik gør sig i høj grad gældende, når empiriindsamlingen bevæger sig online, som fokusgrupperne gjorde i deres virtuelle form. Ved at købe mig adgang til den krypterede platform *Whereby* sikrede jeg mig, at fokusgrupperne foregik i et lukket og sikkert digitalt rum. Derudover har jeg gjort mig overvejelser om opbevaringen af den data, som fokusgruppen har genereret i form af optagelser og transskriberinger, og jeg har sikret mig at lagre det på forsvarlig vis – og efterfølgende slette det.

Jeg indhentede som tidligere beskrevet deltagernes informerede samtykke (bilag 2), hvor jeg oplyste dem om undersøgelsens formål, og om at de til enhver tid kunne trække deres samtykke tilbage. Jeg forsikrede dem desuden om, at de ville forblive anonyme. Udover at de selvfølgelig kunne se hinandens ansigter og fornavne under selve fokusgrupperne, optræder deltagerne under pseudonym i fremstillingen af studiets data. Derudover understregede jeg fra starten over for deltagerne, at alle deltagere, inklusiv undertegnede og min observatør, havde tavshedspligt. Dette gentog jeg i fokusgruppen.

7. Præsentation af empiriske fund

Her følger en præsentation af de empiriske fund baseret på de to fokusgruppeinterview med sammenlagt seks informanter. Først introduceres informanterne én efter én. Herefter rubriceres informanterne i tre overordnede tematiske grupper på baggrund af deres særegne sociale situation. De tematiske grupper foldes ud ved hjælp af informanternes citater.

Kasper. 25, cis-mand, Hovedstadsområdet, holder pause fra sin universitetsuddannelse og er i gang med et håndværkerfagligt grundforløb. Samboende med kæreste (cis-mand), som han er i et åbent forhold med. Kasper beskriver sit kærlighedsliv under corona med ordene:

Turbulent, undersøgende og tosomhed.

Katrine. 25, cis-kvinde, Østjylland, kandidatstuderende på universitetet. Samboende indtil for nylig med sin kæreste (cis-mand), som hun er i et åbent forhold med. Hun betragter sig selv som biseksuel. Katrine beskriver sit kærlighedsliv under corona med ordene:

Monogamt, uundværligt og udfordret.

Frederik. 25, cis-mand, Fyn, bachelorstuderende på universitetet. Bor i kollektiv. Single og dater mænd. Frederik beskriver sit kærlighedsliv under corona med ordene:

Forelskelse, savn og uændret.

Sara. 23, cis-kvinde, Hovedstadsområdet, HF-studerende. Samboende med to veninder. Single, men ser fortsat sin ekskæreste (cis-mand), som hun slog op med kort før corona. Sara beskriver sit kærlighedsliv under corona med ordene:

Forelskelsesforvirring, nyt og forventningsfrit.

Cecilie. 21, cis-kvinde, Syddjylland, professionsbachelorstuderende. Bor hjemme. Single og betragter sig selv som heteroseksuel. Cecilie beskriver sit kærlighedsliv under corona med ordene:

Flyvsk, forvirrende og oplevelseslystent.

Julie. 19, cis-kvinde, Hovedstadsområdet, gymnasieelev. Bor hjemme. Single. Slog op med kæreste (cis-mand) under corona. Julie beskriver sit kærlighedsliv under corona med ordene:

Spændende, anderledes og udfordrende.

7.1 De rastløse singler

Julie og Frederik oplever i overvejende grad begrænsninger og udfordringer for deres romantiske og seksuelle udfoldelse i coronatiden. De beskriver uafhængigt af hinanden en rastløshed og et savn efter de uforpligtende og spontane møder, som de forbinder med tiden før corona. Møder, der kan medføre flirt, sex og forelskelser. Julie, der som den yngste af informanterne går i gymnasiet, oplever særligt et savn efter sin hverdag i "skolen":

"Jeg synes, det er enormt hårdt. Jeg føler mig virkelig afskåret fra dem [klassen]. Altså jeg ses med andre venner, men min skole ligger bare enormt langt væk ... Det hele står meget stille, når man bare sidder herhjemme, synes jeg. Jeg føler mig sådan hurtigt understimuleret eller rastløs. Det er lidt et tema for mig. Og så går jeg hele tiden og tænker 'til sommer' ... Jeg er lidt stoppet på at håbe på, hvornår byen åbner igen. Det kommer. Men lige nu tænker jeg 'årh, når det bliver varmt nok til, at man udendørs kan samles'. Det glæder jeg mig virkelig meget til."

Frederik, der har været single i flere år, beskriver tilsvarende sin oplevelse af coronatiden:

"Jeg har generelt en mindre følelse af fællesskab. Alle de sådan perifere venner man kunne have ... Der mangler helt sikkert det dér uforpligtende møde ... Ja, altså det uforpligtende møde har jeg mistet ... Altså sidste gang jeg havde sex var før corona, hvor det var én, der ligesom var en ven af en ven, som også var i byen, og så endte vi med at tage hjem sammen. Så fordi der ikke er de dér muligheder længere. Der er ikke nogen venner af venner, jeg lige pludselig kan møde. Så har den periode bare strukket sig, hele vejen gennem corona. Det er ikke et kæmpe problem for mig, men jeg er også ret sikker på, at corona'en er en af grundene til, at den her periode, hvor jeg ikke har haft sex, har strukket sig i så lang tid."

I løbet af nedlukningerne har hverken Julie eller Frederik haft gode erfaringer med hverken Tinder eller andre digitale datingplatforme. Hvor Julie har afprøvet Tinder, afholder Frederik sig helt fra det. Frederik og Julie har dog også – uafhængigt af hinanden – haft enkelte positive seksuelle oplevelser i løbet af coronatiden. De fremhæver intime oplevelser med andre, som de har mødt "i virkeligheden" på tidspunkter under pandemien, hvor smittetallene og de sociale restriktioner tillod det. I løbet af sommeren var Frederik på sommerhustur med en gruppe venner, og turen

indebar for ham stor gensynsglæde – og nye følelser – over for en ven, som han delte seng med i sommerhuset:

“Der var bare en eller anden ... En ny form for nærhed i vores forhold, som jeg ikke havde oplevet før. Hvor vi kunne vågne sammen og lige ligge lidt og sådan, være tæt på hinanden, før vi stod op og gik ud til de andre. Som jeg synes, var virkelig dejlig. Og da jeg så kom hjem fra denne her tur, så var jeg virkelig ked af det. Og jeg kunne ikke helt sådan greje, hvorfor det var, jeg var blevet så ked af det. Jeg savnede mine venner lige pludselig. Jeg havde lyst til at flytte til København og være tættere på dem på en eller anden måde. Og så fandt jeg ligesom frem til, at den sommerhustur lige havde gjort, at jeg var blevet forelsket i min ven.”

Julies erindring om en positiv intim oplevelse med et andet menneske under corona er tilsvarende Frederiks fortælling forbundet med sommerens vindue til en “normal” hverdag:

“I sommer blev jeg inviteret til et studentergilde, jeg ikke helt havde regnet med, og mødte en megasød dreng ... Der følte jeg, lige den aften, var det sådan bare som om, verden var normal, det var megafestligt med studentergilder, og det var rart. Og det er virkelig det, jeg håber, jeg kan få igen til sommer med dét der. Det er egentlig også det, jeg også har søgt i de aftaler, jeg så haft over Tinder, og det var ikke det samme ...“

Frederik og Julie oplever som *de rastløse singler* et stort savn efter de sociale fællesskaber, som de er blevet afskåret fra under nedlukningerne. Sociale fællesskaber, som de forbinder med muligheden for at møde nye partnere, date, forelske sig og have sex. De formår ikke – modsat andre af deltagerne – at omstille sig til medierede former for dating og at udforske de muligheder, der ligger i det digitale for at etablere intime relationer. I den forstand har coronatiden skabt begrænsninger og udfordringer for dem i forhold til deres seksuelle trivsel. Selvom de begge har gjort sig positive erfaringer under pandemien, har det været i sociale kontekster, der har udfoldet sig rent fysisk, og som har været præget af spontanitet og “naturlighed”, som de beskriver. Af samme grund ser de begge frem til en sommer, som forhåbentligt indebærer festivaler, fester, byture, flirt og sex.

7.2 De udforskende singler

For Cecilie og Sara, der også begge er singler, har tiden med corona ikke kun været forbundet med noget negativt. De har på hver deres måder formået at bruge tiden til at udforske deres egen seksualitet. Coronatiden har i den forstand udgjort en form for "helle" for dem, hvor de har haft tid og ro til at mærke efter egne behov, lyster og fantasier. For Cecilies vedkommende har corona eksempelvis fået hende til at indse, at hun ikke søger en fast partner lige nu, men hellere vil udforske sin egen seksualitet:

"Fordi inden corona der havde jeg det faktisk sådan, der ville jeg faktisk godt finde en kæreste. Der ville jeg faktisk rigtig gerne have en kæreste. Og slå mig ned. Og så kom corona. Og så blev man lukket inde. Og så fandt jeg faktisk ud af med mig selv, at jeg var slet ikke klar til at være en kæreste, fordi den seksuelle verden den var jeg slet ikke færdig med at udforske. Jeg fandt ud af, at der var så meget mere i det. Og så... Min sexlyst den er bare skruet helt op."

Sara beskriver tilsvarende, hvordan tiden med sig selv har skabt plads til mere nydelse:

"Altså jeg begyndte at bruge flere gadgets under samleje, fordi jeg tror lidt, at mit syn på at samleje det kan være helt vildt fint og kærligt og bare en forbindelse mellem to mennesker, men jeg har bare virkelig også fået øjnene op for, at hvis det kan blive bedre, så vil jeg helt vildt gerne gøre den indsats for, at det bliver det. Og jeg synes, det er underligt, at jeg ikke har tænkt på at forny min 'goodie drawer', indtil at lockdown ligesom skete. At det var sådan i forlængelse af det. Så følte jeg lige, 'Okay. Nu skal jeg fokusere på at forbedre mit sexliv.' Fordi det er der tid til åbenbart."

Sara, der fortsat har et seksuelt forhold til sin ekskæreste, har erfaret en ny form for intimitet, plads til nye lyster og en reel forbedring af sit sexliv. Hun beskriver selv, hvordan hun har oplevet det i forlængelse af fraværet af forpligtelser til ekskæresten. På den måde har Sara oplevet mere og bedre sex under corona. Cecilie fremhæver tilsvarende, at hendes sexlyst er steget under corona, og at hun har haft mere sex med både sig selv og andre, sammenlignet med tiden før corona. Hun er tilmed begyndt at se porno, hvilket hun heller ikke gjorde før corona.

Cecilie benytter sig ivrigt af forskellige digitale platforme til at etablere intime og seksuelle kontakter og relationer, og hendes forbrug af disse er steget under corona. Hun begår sig på

Instagram, Snapchat, Badoo og Tinder, suppleret af Facebook for her at afsøge nye fantasier og feticher i "grupper". Eksempelvis har hun forfulgt sin fantasi om at være sammen med en anden kvinde, ligesom hun er i gang med at undersøge BDSM-universet³. Cecilie uddyber:

"Fordi at nu var corona der, og vi er alle sammen lukket inde, og det kunne være mega spændende at undersøge det nærmere ... Især fordi jeg sidder bare med mig selv og mine fantasier, og så kommer jeg sådan til at tænke på 'en pige, det kunne egentlig også være lidt frækt'. Eller fx med en herre-tøs-relation, dominant-submissiv. Det har jeg også tænkt på. Det kunne også være fedt at indgå i sådan en relation. Prøve det. Det er ikke noget, jeg har forfulgt endnu. Det kommer nok ..."

Sara beskriver tilsvarende, at hun gennem coronatiden netop er kommet nærmere, hvad der er vigtigt for hende i en intim relation, og hvordan hun kan trives seksuelt:

"Jeg tror, at jeg har måttet indse, til trods for at jeg før corona virkelig holdt meget af at gå ud og danse og feste ... Så tror jeg måske også, at jeg har måttet indse, at jeg faktisk for at have et sådan ... for at opnå ... orgasme, så er jeg simpelthen bare ... Så har jeg virkelig brug for at kende personen. Det er ikke noget, jeg tror, jeg vil slå fast. Men det er i hvert fald ud fra de få oplevelser, jeg har haft i år. Det er bare noget, jeg har tænkt rigtig meget over. Som føles rigtigt, selvom jeg har lidt svært ved sådan at identificere mig med det, fordi jeg gerne vil være lidt mere eventyrlysten og afprøve en helt masse ting. Der tror jeg, at intimitet vægter rigtig højt."

De udforskende singler har dermed oplevet coronatiden som en mulighed for at udforske deres egen seksualitet og forbinder således overvejende tiden med noget positivt. De beskriver, hvordan de begge har været mere seksuelt aktive, sammenlignet med før corona, både med sig selv i form af onani, og sammen med andre. I den forbindelse har særligt Cecilie gjort sig positive erfaringer med at opsøge sex og intime oplevelser ved hjælp af sociale medier; mens Sara er kommet nærmere, hvad sex og intimitet betyder for hende.

³ BDSM står for Bondage & disciplin, Dominans & submission samt Sadisme og Masochisme og indebærer typisk seksuelle og magtrelaterede rollespil (Cambridge University Press, 2021).

7.3 Dem i parforhold

Corona har også ført begrænsninger med sig, og særligt parforholdet er blevet slidt under nedlukningerne, for de deltagere, der ikke er singler. Kasper, der bor sammen med sin partner, har i løbet af corona valgt at åbne forholdet op. Katrine, der i forvejen var i et åbent forhold, har valgt at lade kæresten flytte ud. Disse ændringer i både Kasper og Katrines forhold er sket som en form for justering af deres respektive parforhold i coronatiden. At være sammen med sin partner dag ud og dag ind har fået problemer op til overfladen, og på den måde er den konstante tosomhed blevet et tyranni. Kasper fortæller:

“Jeg tror, at corona helt klart har sat skub i nogle ting. Altså at man sidder i en lejlighed og kigger på hinanden og tænker ‘hold kæft, nu bliver jeg nødt til at rykke ved nogle ting, som jeg ikke kan holde inde i mig selv længere’. Altså ja, at man bliver skubbet. Synes jeg helt klart, at lockdown har gjort.”

Katrine kan genkende sig selv i Kaspers oplevelse:

“Men så har vi også været udfordret af, at lidt ligesom Kasper siger, det her med at når man lige pludselig er intenst sammen hele tiden, så kommer man også lige pludselig til at se på ‘er det her egentlig på den måde, det skal være på?’ ... Og det gjorde faktisk, at der var en periode, hvor vi næsten ikke kunne holde ud at være intenst sammen, fordi vi var passivt sammen hele tiden ... Så det endte faktisk med, at der var en længere periode, hvor vi ikke engang sad og spiste aftensmad sammen, fordi vi bare var så trætte af at være sammen hele tiden.”

Selvom Katrines forhold er åbent, har det været vanskeligt for hende at søge nye sexpartnere under corona. Den BDSM-klub, hun almindeligvis færdes i, har været lukket i lange perioder under corona, og det har generelt været mere omstændigt at date i en coronakontekst med smittehensyn, oplever hun. Hun påpeger derfor også fordelene ved at være i et forhold:

“Men samtidig så har det været fuldstændig uundværligt at have en kæreste og det at kunne få noget intimitet, noget berøring, noget sex og alle de her ting, som lidt følger med, i hvert fald for mig. Det tror jeg umiddelbart havde udfordret mig meget, også fordi det var det her hensyn til, at man ikke bare kunne tage på en masse Tinder-dates, som Frederik også siger.”

Kasper, der også har skullet forholde sig til smittehensynet og restriktionerne i sin søgen efter nye sexpartnere, har her benyttet sig af internettets muligheder:

“Jeg tror, at det som har ændret sig for mig under corona og lockdown, har været brugen af camsex [sex med andre via et webcam], som jeg før syntes har været et tabu, men som under corona nærmest blev et modefænomen. Og det synes jeg er ret interessant, hvordan det ligesom er blevet aftabuiseret. Og også sådan når man ser nogle på Instagram, sådan ‘Five ways to have sex during lockdown’. Ligesom se, at det bliver en ting, som bliver promoveret, som ellers førhen har været en ting, der har været lidt forbudt, og man skulle passe lidt på – passe på dig selv og sådan noget. Det synes jeg er ret interessant.”

Dermed har digitale sociale interaktionsformer bidraget positivt til Kaspers seksuelle udfoldelsesmuligheder, i takt med at han har oplevet en aftabuisering af sex på internettet og sociale medier. Katrine og Kasper, der begge er blevet udfordret i deres parforholdsrelationer under corona, har dermed fundet nye veje for forholdet – i stedet for at bryde ud af det: gået den polyamorøse vej, flyttet fra hinanden og benyttet de digitale muligheder for seksuel udforskning.

8. Diskussion

I dette afsnit følger en diskussion af de ovenfor præsenterede tematiske informantgrupper samt de empiriske fund, der byder på diskrepanser og brudflader. Diskussionen udfoldes over fem temaer, 1) Begrænsninger og udfordringer for seksualiteten, 2) Forskydning af normer, 3) Pause fra singularitetens performativitetskrav, 4) Sex som selvrealisering eller mestringsstrategi og 5) Parforhold i opbrud og udvikling. Løbende suppleres diskussionen af nye empiriske vinkler, der læner sig op af de allerede præsenterede tematiserede empiriske fund. Disse underbygges af informanternes citater, ligesom der anvendes perspektiver og citater fra teori samt empiriske nøglefund fra andre relevante studier. Afslutningsvist følger en kort opsamling af diskussionens pointer.

8.1 Begrænsninger og udfordringer for seksualiteten

Frederik og Julie, der tidligere blev præsenteret som *de rastløse singler* oplever et savn efter en "normal" hverdag, som de forbinder med ungdomslivet. For begges vedkommende hænger dét at møde en potentiel partner uløseligt sammen byens muligheder uden restriktioner:

"Jeg mangler virkelig meget det dér med at kunne tage på en bar eller en café ... Jeg savner også at kunne tage i byen, men bare det at kunne sådan møde dem, hvor det bliver sådan lidt mere naturligt ... Det der driver mig ved at møde både potentielle, altså dem jeg ligesom gerne vil lave noget med, men også venner ... For mig er det sådan meget jagten – at man udpeger hinanden ... Én man synes, der er sød. Alt det er ligesom væk. Den spænding, eller sådan."

- Julie

"Altså normalt ville jeg jo tage i byen, måske en gang om ugen, og det er ikke sikkert, jeg ville møde nogle nye mennesker, eller snakke med nogle nye mennesker, men det ville være en mulighed for det, som jeg ikke føler, jeg har under corona. Og jeg har heller ikke været interesseret i Tinder-dating eller sådan, fordi det har bare virket meget mere besværligt. Man kunne ikke mødes med nogen uden at skulle tænke over, 'okay, hvad betyder det egentlig i en smittekontekst?'. Er jeg overhovedet interesseret i dig? Så det har bare været meget on the downlow ... Det har været meget statisk."

- Frederik

Nedlukningen af byen, barerne og cafeerne har altså haft afgørende betydning for både Julie og Frederiks muligheder for at møde nye mennesker og udforske deres seksualitet og kærlighedsliv. De tilskriver byrummet en *naturlighed*, en spænding og en spontanitet, der står i skarp kontrast til Tinder-dating, der for dem begge opfattes som mere omstændigt i en coronakontekst. Denne forståelse af byen som et mulighedsrum for tilfældige møder, sex og kærlighed, vinder genklang i den danske sociolog Henning Bechs studier. Bech studerede seksuelle møder knyttet til byrummet, særligt blandt homoseksuelle mænd. I teksten "Citysex: Representing Lust In Public" (1998) giver han et overblik over, hvordan sex og seksualitet på forskellig vis repræsenteres i det pulserende byliv. Han pointerer, *"that the city is fundamentally sexualized, and that modern sexuality is essentially an urban one."* (Bech, 1998, s. 219). I Bechs optik er der altså tale om en

urban seksualitet. Den urbane seksualitet er blandt andet kendetegnet ved en særlig form for sanselighed og spænding:

“There is the excitement of the amount of supply and abundance, opportunity and freedom. This is not merely related to the external wealth of mass and sensory flutter, but also to the inner, potential freedom from ‘being oneself’ connected with the anonymity and non-committedness of urban relations.” (Bech, 1998, s. 219).

Disse urbane, uforpligtende og anonyme møder synes netop at være dem, som Frederik og Julie savner og efterspørger. Julie definerer det som en jagt, der indebærer en spænding, om som hun har måttet give afkald på. Bechs urbane relationer synes ligefrem at stå i skærende kontrast til det, som Julie og Frederik forbinder med dating under corona – Tinder-relationerne, der opfattes som omstændige – som Julie siger:

“Det bliver meget hurtigt opstillet, og der er nogle forventninger til hinanden, når man ligesom har skrevet sammen over en dating app. Og det er egentlig ret nyt for mig, at der følger de ting med ... Man har valgt hinanden ud på baggrund af nogle billeder, men i bund og grund er der jo så mange ting; man ved ikke engang, hvordan den andens stemme lyder, altså det er vildt, det er egentlig vildt mærkeligt... Det er en masse småting man ikke er opmærksom på, man allerede har tjekket ud ved den anden, når man ses fysisk.”

Det fysiske møde indebærer således sanseindtryk, som de digitale corona-møder ikke kan kompensere for. For Frederik og Julie er blikket, lysten og flirten forbundet med “den virkelige verden”, og de har således ikke formået at omstille sig til online dating eller de andre digitale muligheder, der primært har været gældende under corona. Dermed har coronatiden også budt på færre dates, færre seksuelle møder og mindre seksuel aktivitet generelt for de to unge.

På den måde adskiller de sig ikke fra den tendens, som internationale studier peger på, nemlig at der generelt er sket et fald i seksuel aktivitet (Wignall et al., 2021, De Rose et al., 2021; Weiran Li et al., 2020; Nelson et al., 2020). I det britiske survey-studie af Wignall et al. (2021) fremgik det, at der skete et generelt fald i seksuel aktivitet blandt unge gennem lockdown. Et andet interessant fund fra studiet var sammenhængen mellem selvrapporteret mistrivsel og høj grad af lyst til “casual” sex (altså sex med en person, man ikke er partner med): de unge, der havde lyst til “casual” sex, havde det således dårligere mentalt, end dem der ikke havde samme lyst. Denne

tendens vækker genklang i Julie og Frederiks oplevelser: de søger begge de tilfældige intime møder under corona, og er samtidig dem, der giver størst udtryk for mistrivsel og afsavn, sammenlignet med de øvrige unge informanter.

Som tidligere præsenteret har både Julie og Frederik dog haft positive intime oplevelser under corona, men det har været forbundet med begivenheder, der har fundet sted *IRL* (In Real Life) i løbet af sommeren. Julie mødte en fyr til et studentergilde, og Frederik blev forelsket i sin ven på en sommerhustur. Derudover har Frederik, der arbejder på en podedeklinik, erfaret, at der under corona skal mindre til at vække hans interesse for en anden person:

“Jeg så en fyr, tror jeg, og vi har jo allesammen mundbind på, måske var han nede og blevet podet eller sådan noget. Hvor jeg var sådan, ‘han har nogle gode øjne!’ Sådan, det var det eneste af ham, jeg i virkeligheden kunne reagere på, men jeg var, sådan ‘han har nogle pæne øjne, så han har sikkert også et pænt smil nedenunder den dér maske’. ... Det er jo nærmest sådan lidt victoriansk. Sådan, ‘Var det en ankel, jeg så?’ Det synes jeg bare var ret grineren at opleve. Jeg behøver ikke at se bare overkroppe nede i parken.”

I den forstand har der også været positive erfaringer at hente for de to unge, og Frederik har oplevet et måske endnu skarpere, søgende blik i forbindelse med corona. Et søgende og kommunikerende blik, vi også kan finde i Bechs urbane seksualitet: *“... the gaze which sees the surfaces of the others and which is active in the design of one’s own, sees and evaluates on sexual criteria as well.”* (Bech, 1998, s. 220).

8.2 Forskydning af normer

Som det fremgik af empirien, har en gruppe af informanterne haft overvejende positive oplevelser med udforskningen af deres seksualitet under corona. Udover *de udforskende singler* Cecilie og Sara, beskriver også Kasper og Katrine positive seksuelle og kærlighedsfyldte oplevelser trods restriktionerne. De beskriver, hvordan de har oplevet lockdown som en periode præget af mindre *pres* over at skulle præstere i forhold til kærligheds- og sexlivet. De har på forskellig vis haft tid og ro til at mærke efter, hvad de har haft lyst til, og hvor deres grænser går, uden påvirkning fra omverdenens normer og forventninger. Kasper beskriver desuden, hvordan han på en ny måde har forholdt sig normkritisk til sit eget forhold, der har udviklet sig fra monogamt til polyamorøst. Frederik er blevet ramt af en forelskelse i sin ven, som han før corona havde et platonisk forhold til, men som han grundet en ny form for erfaret nærhed, har udviklet følelser for. Katrine, der opfatter

sig selv som biseksuel, har opdaget sin lyst til piger på ny under corona, fordi hun har fået pause fra omverdenens heteronormativitet:

“Jeg har lært, at jeg har et ret stort behov for at være sammen med kvinder, faktisk. Sandsynligvis fordi det var et behov, der ret specifikt ikke kunne blive dækket. Og det har jeg egentlig været relativt dårlig til at opsøge, fordi heteronormativitet og så videre. Så har det bare været nemmest kun at være sammen med mænd. Men det har jeg kunnet mærke, at jeg har haft et behov for efter lige pludseligt at være afskåret fra muligheden, så det tror jeg, jeg kommer til at være mere modig i forhold til at opsøge. Simpelthen fordi behovet var meget mere tydeligt lige pludselig.”

Tilsvarende beskriver Cecilie, hvordan *“hun er lukket inde med sig selv”* – og dermed er væk fra de sociale fora, hvor hun almindeligvis går i byen, scorer og tager med fyre hjem. I dette vakuum dukker forskellige fantasier og lyster op, som hun tilmed tager sig mod til at forfølge. Udover lysten til at afprøve BDSM, fremhæver Cecilie følgende erfaring som en positiv oplevelse under corona:

“Jeg tror, det var det dér med at jeg forfulgte mit ønske om at være sammen med en pige. Fordi det var totalt nyt og megaspændende. Og det viste sig så også at være megafedt. Altså virkelig, virkelig en god oplevelse. Hvilket jeg også var lidt overrasket over, fordi jeg faktisk ikke har regnet med mig selv, at jeg ville måske passe godt ind i sådan en rolle sammen med en pige. Det var en fed oplevelse.”

Katrine og Cecilies oplevelser understreger på hver sin måde, hvordan fraværet af sociale normer og forventninger under corona har sat dem fri til at mærke efter deres seksuelle behov, lyster og fantasier. For begges vedkommende lysten til at være sammen med en anden kvinde.

Den amerikanske filosof og *queer*-teoretiker Judith Butler beskriver, hvordan seksualitet (men også køn og krop) løbende skabes ud fra kulturskabte og historisk forankrede normative idealer. Ifølge Butler medfører den binære opdeling af mænd og kvinder som to adskilte, komplementære størrelser en implicit forudsat heteroseksualitet. I hendes optik er denne diskurs et eksempel på en magtfuld norm, som hun benævner en *heteroseksuel matrice* (Butler, 2007, s. 32). Hun skriver:

“Heteroseksualitet som obligatorisk og naturaliseret institution fordrer og regulerer køn som en binær relation, hvor det maskuline begreb differentieres fra et feminint begreb, og hvor denne differentiering opnås gennem det heteroseksuelle begærs praksisser.”

(Butler, 2007, s. 53).

Således er den heteroseksuelle matrice ifølge Butler med til at opretholde sammenhængen mellem biologisk køn, socialt køn og kønnet/kønsspecifikt begær, og det vil sige, at den binære kønsdikotomi er skabt med det heteroseksuelle begær som det ”naturlige” og ”rigtige”. Begæret mod kvinder i Cecilie og Katrines tilfælde er dermed – i Butlers optik – et problematisk brud med det heteroseksuelle begær og den heteroseksuelle norm. Cecilie havde ikke regnet med, at hun ville passe godt ind i ”rollen” sammen med en pige – implicit har hun haft nogle forventninger til det ikke-heteroseksuelle forhold, som hun ikke førhen har kunnet se sig selv i. Men i pausen fra de normer og forventninger, hun almindeligvis oplever i nattelivet og i dating-verdenen, opstår nye muligheder for hende for at prøve nye roller og seksuelle identiteter af. Den coronaudløste undtagelsestilstand har så at sige fået Cecilie og Katrine til at bryde ud af den heteronormative matrice.

Når Cecilie adspurgt bliver bedt om at tage stilling til sin seksualitet, siger hun: *“Jeg er ikke sådan i tvivl om min seksualitet. Men jeg synes spændingen ved at prøve noget nyt, det kan også et eller andet.”* Dermed har hendes nye seksuelle erfaring med en pige, ifølge hende selv, ikke haft grundlæggende betydning for, hvordan hun opfatter sig selv eller sin seksuelle identitet – hun gør så at sige mere, end hun er. I den forstand er seksualitet for hende en dynamisk, udviklende og flydende størrelse, som har fået vokseværk under coronatiden. Denne definition læner sig op af Butlers idé om seksualitet som en *ikke*-essentiell størrelse, men som en *flydende* størrelse, der *performes* i social konstruktion (Butler, 2007, s. 46).

8.3 Pause fra singularitetens performativitetskrav

Flere af de unge formulerer, at de almindeligvis oplever et *pres* forbundet med kærligheds- og sexlivet, en form for FOMO (*fear of missing out*). Et pres om at finde den rigtige, ”perfekte” partner og om at præstere på datingmarkedet, følelsesmæssigt og seksuelt. Det er tendenser, der allerede er illustreret i ungdomsforskning, eksempelvis i den tidligere omtalte VIVE-rapport (Dahl et al., 2018), der pegede på kønsbestemte normer for, hvordan unge bør omgås og præstere seksuelt og kropsligt. At normerne skulle være udtalt kønsbestemt er ikke noget, der genkendes i denne undersøgelses empiri; tværtimod er køn ikke en størrelse, de unge umiddelbart tillægger den store

værdi, og der er netop tydelige sammenfald mellem de unges oplevelser og erfaringer på tværs af køn. Det såkaldte præstationspres fremhæves således på tværs af køn hos de unge, særligt i dets fravær under corona:

“For én gangs skyld så har alle en fælles reference for, hvorfor livet er lidt svært nu. Så det her med at have det svært i sit forhold ... eller mangle sex eller få for meget af det, eller et eller andet. Det har bare ikke været nær så meget tabu det sidste år, som det var før, synes jeg. Og det synes jeg er en kæmpe fordel, fordi jeg synes også, det har fjernet noget pres. Altså i forhold til, at man skal ikke sælge på samme måde, at det hele er fantastisk, fordi det er der en ret stor konsensus omkring, at det er det ikke.”

- Katrine

Den forgangne sommer, hvor smittetallene var lave, var for flere af de unge som et vindue til den “normale” verden med studenterfester og sommerhusture med vennerne. Samtidig fulgte nu også presset og FOMO'en. Som Kasper siger, skulle man bare “slå til Søren”, fordi man ikke vidste, hvornår man blev spærret inde igen. Sara skyndte sig ud og var sammen med en tidligere flirt for at “cementere” sit break-up, men endte i slem skuffelse. For Frederik og Julie var sommeren forbundet med det, de netop savnede: spontanitet, flirt og *naturlige* møder. Den kommende sommer er omgærdet af håb og høje forventninger for de unge – men samtidig også et potentielt pres over at skulle præstere:

“Her til sommer, når vi forhåbentligt er kommet over det, og flere mennesker er færdigvaccineret ... Jeg håber jo på, at jeg skal på festival til sommer, og jeg har en eller anden idé om, at der sker en eller anden næsten 60'er-agtig revolution, hvor alle folk skal have sex med alle folk, fordi hudsulten bare har haft så godt greb i os, at det bliver bare sådan en 'summer of love'. Hvor jeg tror, at hvis det viser sig at være sådan, og jeg ikke finder nogen sexpartner eller ikke finder nogen at dele noget intimitet med, så tror jeg godt at kunne være sådan, 'hvad er der galt med mig?'. På den måde kunne der godt ske et pres.”

- Frederik

At corona har udgjort en form for pusterum og pause fra pres og FOMO for de unge stemmer desuden overens med andre undersøgelser om ungdomsliv under pandemien. Eksempelvis angiver knapt halvdelen af de unge (47%) i Egmont Fondens årsrapport, at de føler sig mindre

stressede end normalt, og blandt norske unge tegner der sig et billede af coronatiden som et pusterum til nye og stimulerende tanker (Egmont Fonden, 2020; Bakken et al., 2020).

Den tyske professor i kultursociologi Andreas Reckwitz definerer i sit værk *Singulariteternes samfund* (2017) en særlig social logik, en hegemonisk form for social interaktion, der ifølge ham finder sted i samtlige dimensioner af senmodernitetens sociale liv (s. 22-23) – og dermed også de kærlighedsfyldte, seksuelle og intime relationer. Han skriver:

“Et centralt element i singulariseringen er den komplicerede stræben efter det enestående og usædvanlige, hvis realisering ikke længere blot er mål for et subjektivt ønske, men er blevet til noget, der på paradoksal vis forventes af individerne ... Det senmoderne subjekt performer (på forlangende) sit eget særlige jeg for de andre, der bliver til et publikum. Kun når det virker autentisk, er det attraktivt. De allestedsnærværende sociale medier med deres profiler er en af de centrale arenaer for dette arbejde ...”

(Reckwitz, 2017, s. 21).

Som Reckwitz understreger, er det i særlig grad over for andre, at denne performance finder sted. Han beskriver en såkaldt *valorisering* (en samfundsmæssig evaluering), der finder sted i det offentlige med et krav om publikums anerkendelse (Reckwitz, 2017, s. 25-26). Netop dette krav om præstation over for andre anfægter Katrine i citatet, hvor hun fortæller, at det er blevet mindre tabubelagt at vise sit ikke-perfekte parforhold eller sexliv frem. Frederik internaliserer det tilmed og forudser, at han vil føle sig forkert, hvis han *“ikke finder nogen sexpartner”* til sommer, hvor muligheden igen melder sig. Således har coronatiden i Reckwitz’ optik dæmmet op for den offentlige *valorisering*, der sidenhen internaliseres, og som almindeligvis foregår i relation til at præstere i kærlighed og sex.

Denne pause fra singularitetens performativitetskrav har ifølge de unge ført til en aftabuisering – som Katrine også italesætter i citatet ovenfor. Flere af de unge påpeger, at de under corona har oplevet en ændring i forhold til samtalen om seksualitet, krop og sex. Hvor nogle har brugt sociale medier til at rykke grænserne for, hvordan man kan udtrykke sin seksualitet, har andre oplevet, at emnet pludselig var lettere tilgængeligt i vennegruppen eller i parforholdet.

Sara, der under corona har været mere eller mindre isoleret med de to veninder, hun bor sammen med, fortæller:

“Der er jo meget forskel på, hvordan man er mest komfortabel til at onanere – om man skal være helt alene hjemme, om man bliver meget forstyrret eller kastet ud af stemning, hvis man hører nogen gå ud i køkkenet. Men der har vi ligesom lavet en regel, der hedder, vi sætter et tørklæde på døren, hvis vi gerne vil have, at der ikke er nogen, der kommer og banker på. Og det behøver ikke at være, fordi at dét der foregår bag døren handler om noget seksuelt. Men det har været en helt vildt stor befrielse, og der er også enormt lydt, så når sådan en Sucking Vibrator kører på volume 8, så er det bare umuligt ikke at høre det gennem døren. Så det synes jeg bare virkelig har åbnet op for en rigtig fin meget ærlig dialog, om ‘ja, jeg knalder med mig selv tre gange om dagen, eller én gang om ugen eller aldrig’. Og det har ligesom bare gjort det til en meget normal ting. Det der med at tage alene-tid med sig selv herhjemme. Det synes jeg har været rigtig fedt.”

Kasper fortæller om en tilsvarende oplevelse med en form for aftabuisering i brugen af teknologi, både når han dyrker camsex, og han søger inspiration på Instagram. Fælles for Sara og Kaspers erfaringer er således, at der er sket en *aftabuisering* af samtalen om sex og seksuelle emner, og her har særligt de sociale medier bidraget til denne tendens. Sara påpeger, at aftabueringen på sociale medier – i forlængelse af Kaspers oplevede eksempel – har gjort hendes forhold til sex mere “komfortabelt” og “naturligt”, og at hun bedre kan tale med venner og partnere om sex “uden filter”. Cecilie beskriver, hvordan hun har brugt Facebook og andre digitale kanaler til at afsøge nye lyster, fantasier og feticher som BDSM. Aftabueringen har dermed bidraget til et normbrud for de unge samt skabt nye muligheder for at udforske deres seksualitet – både med sig selv og i relationen til andre. På den anden side kan man i Reckwitz’ optik opfatte de unges søgen efter nye former for sex, herunder BDSM, camsex, onani ved hjælp af nye former for sexlegetøj etc., netop bevæger sig inden for det særegnes (en singular/singularitetens) logik og dermed opfylder singularitetens profeti. Her er det netop det originale, det særegne og autentiske, der tilskrives værdi, og her er sociale medier den oplagte scene (Reckwitz, 2017, s. 223).

At en del af de unge informanter har brugt sociale medier i deres seksuelle udforskning ligger i forlængelse af fund fra VIVE-rapporten, der viser, at unge i dag i høj grad navigerer sikkert og strategisk på sociale medier (Dahl et al., 2018) samt data fra Danmarks Statistik der viser, at 97% af de unge bruger sociale medier (2016). Et italiensk review omhandlende sex og internetbrug

under coronakrisen viser tilsvarende, at brugen af digital kommunikation for de unge har været en strategi til at vedligeholde seksuelle relationer (Eleuteri & Terzitta, 2020), mens et amerikansk spørgeskemastudie af Nelson et al. (2020) peger på, at 10% af unge mænd tilhørende en seksuel minoritet øgede deres brug af virtuel kommunikation med sexpartnere i form af sexting og videochat.

I den forstand har de digitale medier, som ifølge Reckwitz er den allestedsnærværende arena for offentlig valorisering, været kilde til nye muligheder for udforskning, i positiv forstand for de unge. En medieret for form seksualitet og intimitet har således bidraget til lyst, normbrud og aftabuisering i coronatiden.

8.4 Sex som selvrealisering eller mestringsstrategi?

“Jeg har haft mere lyst til at onanere end at være sammen med en partner. Fordi der var den dér overstimulering af samvær, fordi min kæreste var her hele tiden. Jeg synes ikke, min sexlyst som sådan er forsvundet, det har mere været min lyst til at have sex med andre, der har været meget svingende og meget påvirket af tilstanden ... Så helt klart det dér sex med sig selv har jeg haft en del mere af. Jeg tror, jeg har fordoblet min mængde af sexlegetøj, der kan vibrere det sidste år. For sådan at kunne have en masse lækkert sex med sig selv.”

- Katrine

Katrines erfaring stemmer overens med resten af de unge informanter: størstedelen af dem påpeger, at de har haft lige så meget lyst til sex med sig selv som med andre. Samtidig har lysten til sex med andre været betinget af et fravær af forpligtelser for flere af dem, særligt Cecilie og Sara som tidligere præsenteret.

I løbet af tiden med corona har Cecilie givet plads til forskellige lyster og fantasier. Hun er som noget nyt begyndt at se porno og udforske forskellige typer af porno som *“bondage, pige-pige og trekant*er”. Det synes hun er *“meget spændende”*, og det er primært med sig selv, hun ser det. Og som Katrines erfaring har coronatiden indebåret en udvidet brug af *gadgets* og sexlegetøj for flere af de unge. Størstedelen har dermed oplevet en øget udforskning af deres egen-seksualitet. Denne tendens kan beskues fra forskellige teoretiske vinkler: følger vi Reckwitz’ spor kan de unges *“nydelsesoptimering”* opfattes som en art *selvrealisering*, hvor det senmoderne individ søger personlig og eksistentiel tilfredsstillelse (Reckwitz, 2017, s. 258). Ifølge Reckwitz er idealet om den *succesfulde selvrealisering* betinget af en anerkendelse i verden, og det senmoderne subjekt vil således *“udfolde sig selv og være socialt anerkendt og succesfuld”* (2017, s. 259). Begrebet

selvrealisering forbindes ofte med Abraham Maslows *behovspyramide*: her er selvrealisering placeret hierarkisk øverst og indebærer kvaliteter som “selvudvikling”, kontrol over eget liv, identitetsskabelse og ønske om personlig autenticitet (Jacobsen, 2011a; s. 597; 2011b s. 65).

Reckwitz italesætter ikke sex eller seksualitet som en del af hans definition på selvrealisering – men han beskriver, hvordan *kroppen* er et vigtigt domæne for singulariseringen, og hvordan den senmoderne identitet i høj grad bygger på kropsrelaterede praksisformer – eksempelvis når kroppen bliver genstand for daglig omsorg (Reckwitz, 2017, s. 289-90). I forlængelse heraf kan de unges kropslige praksisformer i form af onani og brug af sexlegetøj med sig selv – hvilket i høj grad er aktiviteter, der finder sted på et individuelt og jeg-fokuseret plan – opfattes som en selvrealisering. Samtidig kan de unges individuelle optimering af deres egen-seksualitet forstås som medvirkende til at øge deres “egenkompleksitet” og “indre tæthed”, som Reckwitz kobler til den succesfulde selvrealisering (Reckwitz, 2017, s. 262). Selv i de intime og seksuelle relationer med andre forudsættes en forpligtelsesfrihed for de unge: relationen skal således indebære begær for begærets skyld – og for egen nydelses vinding.

Den individuelle kropslige selvrealisering blandt de unge finder samtidig sted foran et “publikum”, der så at sige sikrer den *valorisering*, som ifølge Reckwitz betinger en succesfuld selvrealisering. Både når Kasper har cam-sex, og når Sara ligesom resten af veninderne indkøber sexlegetøj:

“Det er blevet lidt et mediefænomen på Instagram med Sucking Vibrators til kvinder, jeg tror også alle personer kan bruge dem. Jeg tror næsten, det er alle mine veninder, der har købt noget i den dur. Det er egentlig mærkeligt, at man ikke har købt den noget før ...”

Saras oplevelse understreger både, hvordan den kropslige og seksuelle selvrealisering finder sted på et individuelt plan, og hvordan den er betinget af, at det generelt er anerkendt at have sex med sig selv – blandt hendes omgangskreds og på sociale medier. I denne optik bliver sex en form for performativt projekt for de unge, der er med til at sikre en succesfuld selvrealisering og egenkompleksitet.

Tendensen blandt de unge informanter kan imidlertid også betragtes ud fra et andet – mere positivt – teoretisk perspektiv. Den amerikanske professor i medicinsk sociologi Aaron Antonovsky udviklede i 70’erne begrebet *Sense Of Coherence* eller *Oplevelse af sammenhæng* (OAS), og siden har han diskuteret og omformuleret det i sit værk *Helbredets mysterium* fra 1987

(Antonovsky, 1987/2000). Gennem interviewstudier er han kommet frem til, at mennesker kan mestre belastninger og modstå traumer, hvis de har en stærk OAS. Han skriver:

“Oplevelsen af sammenhæng er en global indstilling, der udtrykker den udstrækning, i hvilken man har en gennemgående, blivende, men også dynamisk følelse af tillid til, at 1) de stimuli, der kommer fra ens indre og ydre miljø, er strukturerede, forudsigelige og forståelige; 2) der står tilstrækkelige ressourcer til rådighed for en til at klare de krav, disse stimuli stiller; og 3) disse krav er udfordringer, det er værd at engagere sig i.”

(Antonovsky, 1987/2000, s. 37).

OAS er med sine tre kernekomponenter begribelighed, håndterbarhed og meningsfuldhed et perspektiv, der ofte knyttes til seksuel sundhed (Graugaard, Klarlund & Frisch, 2015, s. 14). Et selvoplevet godt sexliv kan eksempelvis være kilde til mestring og dermed som beskyttende faktor i en krisetid, og i den optik kan sex, intimitet, lyst, begær, seksuelle fantasier oplagt forstås som positive ressourcer i en coronatid. Katrine beskriver eksempelvis, hvordan *“det [har] været fuldstændig uundværligt at have en kæreste og det at kunne få noget intimitet, noget berøring, noget sex og alle de her ting, som lidt følger med”*. Kasper tilføjer, at han under corona er kommet nærmere sine egne behov og lyster:

“Jeg tror, for mit vedkommende har jeg nok også fundet ud, af at jeg i meget høj grad er sådan tryghedssøgende og virkelig sætter stor pris på det dér med at have en partner, som er mere end bare kærlighed... At man virkelig føler et stærkt tosømhedsbånd. Men samtidig også er begyndt at reflektere over, at man selv skal tage ansvar for sin seksualitet og sine lyster. Og at det ikke er ... en selvfølge at det er på den måde, man ønsker, det skal være. Men at man også selv må gå ind og tage ansvar og styring på den.”

- Kasper

I tråd med Kasper, Katrine og de øvrige unges oplevelser, har kærlighed, intimitet og sex bidraget positivt til deres mestring i coronatiden, ligesom det har bidraget til deres kropslige integritet, grænsesætning og selvrespekt. På trods af restriktionerne og nedlukningerne har de unge informanter formået at udforske og udleve deres seksualitet, ligesom de har været i stand til at opnå positive seksuelle, intime og lystfulde oplevelser og relationer under de svære vilkår,

corona-pandemien har bibragt. I den forstand deres oplevelser med sex, intimitet og seksualitet under corona til fulde op til det danske Vidensråd for Forebyggelses definition af seksuel sundhed:

“Seksuel sundhed er en tilstand, hvor et menneske oplever seksualiteten som en meningsfuld og berigende del af tilværelsen og under givne livsomstændigheder kan realisere sine seksuelle lyster og behov, alene eller i et ligeværdigt samspil med andre.”⁴

(Graugaard et al., 2015, s. 14).

For de unge har det seksuelle i Antonovskys optik været en kilde til trivsel, mestring og modstandskraft. Samme tendens peger det italienske studie af Mollaioli et al. (2020) på: trods det at 50,3% af de adspurgte rapporterede om et fald i seksuel aktivitet under lockdown, fandt man, at de personer, der kunne opretholde seksuel aktivitet under lockdown, viste signifikant færre tegn på mental mistrivsel, sammenlignet med dem, der ikke var seksuelt aktivitet pga. restriktionerne. Det samme gjorde sig gældende på det relationelle plan. En lignende tendens peger et amerikansk survey-studie på (Lehmiller et al., 2021): her fandt man, at “rekreativ” sex er blevet populært under corona-pandemien, og at restriktionerne udover at medføre begrænsninger for seksuel udfoldelse rent faktisk har ført til nye muligheder. Selvom knapt halvdelen af deltagerne rapporterede om et fald i seksuel aktivitet, oplevede knapt én ud af fem, at de havde udvidet deres “seksuelle repertoire” med nye aktiviteter såsom sexting, se porno, deling af seksuelle fantasier, søge efter sex-relateret information på internettet, “cybersex”, afprøve seksuelle fantasier og filme sin egen onani. Dette gjorde sig især gældende hos den yngre målgruppe og kan derfor sammenlignes med tendensen blandt de unge i denne undersøgelse.

8.5 Parforhold i opbrud og udvikling

Umiddelbart skulle man måske tro, at coronakrisen ville medføre flere parforhold, kvalitetstid med partneren og bedre og mere sex. Dog tyder det ikke på det, og et ellers forudset baby-boom post corona, tilsvarende det man så under og efter 2. Verdenskrig, er blevet afblæst (Danmarks Statistik, 2021). Den begrænsede forskning, der er på området, peger på varierende tendenser: hvor nogle studier viser, at par har dyrket mere sex intern i forholdet, peger andre studier på, at lysten til hinanden i forholdene er faldet og dermed også den seksuelle aktivitet (Balzarini et al. 2020; Luetke et al. 2020; Guanjian Li et al. 2020).

⁴ Definitionen er udviklet i forbindelse med udarbejdelsen af rapporten Seksualitet og sundhed fra Vidensråd for Forebyggelse (Graugaard et al., 2015).

Som tidligere præsenteret har de unge i parforhold i nærværende undersøgelse på den ene side nået et mæthedspunkt i forhold til intimitet i parforholdet, og på den anden side søger de en fornyet bekræftelse i selvsamme intimitet med partneren. Generelt afsøger de unge i nærværende studie nye veje for parforholdet og afprøver forskellige flydende konstellationer; ingen af dem er i eksempelvis monogame forhold under corona. Både Julie og Cecilie vælger aktivt det faste forhold fra, og særligt Cecilie søger de uforpligtende seksuelle møder. Sara udforsker en ny form for intimitet fritaget fra forpligtelser sammen med ekskæresten. Kasper åbner sit ellers monogame forhold op og finder *hook ups* på nettet. Katrine, hvis forhold i forvejen var polyamorøst, erkendte som tidligere præsenteret, at det var bedst, at kæresten flyttede ud for en periode. Særligt Katrine og Kasper, der til at starte med boede med deres kærester, blev ramt af den konstante tosomhed. Som Kasper siger, sidder man i en lejlighed og kigger på hinanden og tænker *“hold kæft, nu bliver jeg nødt til at rykke ved nogle ting, som jeg ikke kan holde inde i mig selv længere”*, og Katrine har en tilsvarende oplevelse med sin kæreste:

“Jeg kan faktisk ikke holde dig ud på fuld tid, og det bliver faktisk for meget, hvis du er her hele tiden. Og det var lidt vildt, altså man skulle lidt, synes jeg, konfrontere noget næsten skam, egentlig, over ikke at være ‘forelsket nok’ til bare at være sammen konstant ...”

Efter beslutningen om at flytte fra hinanden, erfarer Katrine, at hun er blevet *“markant mere nyforelsket ... simpelthen fordi vi bare har fået en helt anden energi til hinanden, når den anden ikke er der konstant”*. Katrine har som præsenteret ligeledes haft mere lyst til at onanere end at være sammen med kæresten, ligesom hun har haft mere lyst til at være sammen med andre kvinder. Kasper har ikke oplevet en markant ændring her:

“Jeg ved ikke, om jeg har haft mere sex hverken med min kæreste, eller med mig selv, eller med andre på grund af corona, eller hverken mere eller mindre. Der tror jeg ikke sådan umiddelbart, at det kunne skyldes det. Altså det er klart, at der er nogle dynamikker i mit forhold, der er blevet påvirket af corona og lockdown, men jeg ved ikke, om jeg direkte kan sige, at lockdown gør, at jeg bliver ekstra liderlig.”

En række studier har undersøgt parforholdets vilkår under corona – dog er sammenligningen med mine empiriske fund begrænset af, at studierne er spørgeskemabaserede og ikke kvalitative. Studiet af Wignall et al. peger på en lille stigning i seksuel aktivitet blandt respondenterne i fast

parforhold sammenlignet med singler og respondenter i løse forhold (2021). Et italiensk studie peger på et fald i samlejefrekvens blandt par, hvilket blandt andet blev tilskrevet lav grad af privatliv og mangel på psykosocial stimuli (Cito et al. 2020). Samtidig oplevede størstedelen af respondenterne ikke et fald i deres seksuelle lyst under lockdown. En anden italiensk spørgeskemaundersøgelse blandt samboende voksne par har undersøgt parforholdets seksualitet og kvalitet under den første nedlukning i Italien (Panzeri et al. 2020). Her rapporterede størstedelen af deltagerne, at de ikke oplevede en ændring i deres parforhold sammenlignet med før lockdown. Faldet i lyst, ophidselse, orgasme samt frekvens i samleje blev af respondenterne eksempelvis tilskrevet: “seeing each other 24 × 7”, “feeling of forced imprisonment and absence of freedom”, “absence of privacy” samt “constant intimacy” (Panzeri et al., 2020).

Kasper og Katrines oplevelser af den konstante tosomhed, at “man sidder i en lejlighed og kigger på hinanden” (Kasper) og den generelle mangel på privathed vækker således genklang i sidstnævnte undersøgelses fund. Samtidig har Kasper og Katrine – og de øvrige unge – haft positive oplevelser i og med parforholdets intimitet, nærhed og afhængighed. Således tegner der sig en diskrepans blandt de unge mellem en afstandstagen til det kvælende monogame og forpligtende parforhold og en nyopstået søgen efter tryghed og nærhed i parforholdets rammer. Flere af dem placerer sig ikke på “én side”, men skifter således perspektiv i interaktionen med de andre fokusgruppedeltagere. Sara, hvis parforhold har ændret form under corona, beskriver, hvordan hun er kommet nærmere, hvad kærlighed er:

“Jeg har fundet et nyt begreb, om man vil. For hvad kærlighed egentlig er. For jeg har aldrig nogensinde, da Andreas og jeg var kærester, oplevet, at han har været der så meget for mig, som i det her år. Så jeg har faktisk oplevet mere kærlighed, efter at vi gik fra hinanden ... Vi har fortsat vores fysiske relation. Men det har været meget anderledes. Blandt andet er vores sexliv også blevet bedre efterfølgende. Og jeg tror personligt, at det er fordi jeg kan føle mig fanget i tanken om at være i et forhold. Så det tror jeg har helt klar indflydelse på, hvordan jeg slapper af, når jeg skal være intim. Så jeg ikke føler noget pres.”

I den forstand har coronatiden ført refleksioner over intime relationer og deciderede nybrud med sig. Det vidner om de unges fleksibilitet, tilpasningsdygtighed og nytænkning. De lader relationerne flyde og ændre retning, frem for fx at bryde med dem.

De unges refleksioner og idealer om parforholdet kan genkendes i sociologen Anthony Giddens’ tanker fra begyndelsen af 1990’erne. I sit banebrydende værk *Intimitetens forandring*

(1992/2000) introducerer han – på daværende tidspunkt – nye perspektiver på seksualitet, kærlighed og erotik i det moderne samfund. Blandt andet introducerer han begreber som *plastisk seksualitet* og *rene forhold*, der synes relevant i denne sammenhæng. *Det rene forhold* betragter han som en del af en generel restrukturering af intimiteten. Han skriver:

“Det henviser til en situation hvor to personer indgår i et socialt forhold for dets egen skyld, for hvad de pågældende hver især kan få ud af en varig forbindelse med hinanden, og som kun fortsætter for så vidt som begge parter anser det for at tilfredsstille dem tilstrækkeligt til at blive i det.” (Giddens, 1992, s. 63).

Således er (det heteroseksuelle) parforhold ikke længere betinget af et forplantningskrav, men er blevet et mål i sig selv – hvis det vel og mærke indebærer nydelse, begær og lyst fra begge sider. Dermed kan forholdet også afsluttes af en af parterne på et hvilket som helst tidspunkt (Giddens, 1992, s. 137). I den forstand er det rene forhold knyttet til den *plastiske seksualitet*, idet:

“Plastisk seksualitet kunne blive en sfære der ikke længere indeholdt reminiscenser af ydre tvang, men i stedet indtog sin plads som én blandt andre former for selvudforskning og moralsk opbygning.” (Giddens, 1992, s. 144).

Plastisk seksualitet skal således forstås som en decentreret seksualitet, der er dybt forbundet med “selvet” og den enkeltes egne behov, lyster og følelser.

De unge informanter indgår netop i relationer, der har karakter af samme “renhed”, og som baseres på lyst, nydelsesoptimering og fravær af forpligtelser. Alligevel indebærer de unges forhold generelt en ekstra dimension end *det rene forhold*: de vælger jo netop *ikke* at bryde ud af forholdet, når det er svært, men udvikler og omtænker det i stedet. De supplerer således forholdet med begær og nydelse andre steder: Det ser vi hos Kasper, der finder *hook ups* på nettet og som dyrker camsex med andre end sin kæreste; og Katrine der tilfredsstiller sin lyst til piger i den lokale BDSM-klub. Og så er der Sara, der *bliver* i forholdet med sin ekskæreste, men som udelukkende er baseret på uforpligtende sex. Undtagelsen er Julie, der slår op med sin kæreste under første lockdown, og som efterfølgende aktivt søger væk fra parforholdet:

“Jeg har virkelig ikke lyst til at være i et forhold nu. Så jeg synes, det er virkelig irriterende at meget hurtigt så føles det som om, så skylder man hinanden noget, når man ligesom ses på

denne her mere intime måde [Tinder-dates]. ... Så hopper man nærmest bare i joggingtøjet med det samme på anden date, og så kan man se en film, og det bliver bare virkelig hurtigt kæreste-agtigt. Og det er slet ikke det, jeg har behov for lige nu. Det går virkelig hånd-i-hånd med corona. Det bliver meget hurtigt kæresteagtigt.”

Cecilie kan genkende sig selv i Julies oplevelse:

“Jeg er gået ind og haft den der indstilling, det er bare ‘hygge’ det her. Og så kan jeg tage hjem igen, og så var det dét. Jeg har godt kunne mærke, at der har været nogen, der har haft nogle forventninger, sådan ‘nu har vi ses, så kan vi lige ses igen, og så kan du måske lige møde nogle af mine venner’. Og jeg har det sådan lidt, ‘det var ikke liige det, der skulle ske’. Så jo, jeg kan også godt nikke genkendende til det, Julie siger med, at der er nogen, der hurtigt kan få det vendt til, at det er kærestekedeligt. Jeg tror, det er fordi, man er så meget alene.”

Således har både Julie og Cecilie aktivt valgt parforholdet fra, og tiden alene under corona har dermed ikke skubbet til deres behov for at få en fast partner, men tværtimod åbnet deres søgen op efter uforpligtende seksuelle og intime relationer. Mod forventning tømmer coronakrisen således ikke parrene sammen eller skubber til behov for at få en fast partner – snarere tværtimod. Dog sætter nedlukningerne refleksioner i gang hos de unge og åbner for nybrud og omtænkninger af parforholdet, kærlighed og intimitet. Samtidig nævner flere af de unge, at coronatiden har givet dem ro og tid til at mærke efter, hvad de søger i en potentiel partner eller intim relation. I sammenligning med studiet af Panzeri et al. rapporterede de adspurgte, at stigningen i deres sexlyst blev tilskrevet: *“more serenity, less stress and more time to think about oneself”* (2020). Som Cecilie afslutningsvist påpeger:

“Fordi ellers havde jeg slet ikke været tvunget til at skulle føle mig selv på en anden måde. Og være i mig selv på en anden måde, som jeg har skullet. Så jeg tror kun, det har været godt for mig, at corona er kommet.”

8.6 Afrunding

Ved at analysere og diskutere udsagn fra informanterne, og at sammenstille dem med anden teori og empiri på området, ses det altså, at coronatiden har medført frustrationer og store afsavn, såvel som nye berigende muligheder for de unge informanter.

På den ene side har coronatiden ført til frustrationer og savn efter spændingen, jagten og blikket i byen som hos Frederik og Julie, og på den anden side har det ført til nye muligheder for at udforske og omtænke sin seksualitet – netop i afbrækket fra blandt andet nattelivet. Pausen fra den normale hverdag har for størstedelen af de unge ført til brud med normer og forventninger og dermed en pause fra et præstationspres. Det har efterladt dem med mere tid til at mærke efter nye lyster, fantasier og intimitetsformer, og de har samtidig oplevet en øget aftabuisering af sex i forskellige sociale kontekster. De unge har eksempelvis camsex, udveksler billeder og flirts på Tinder, Instagram og Snapchat, samt afsøger nye muligheder for feticher i Facebook-grupper.

Generelt søger de unge informanter væk fra det faste parforhold med forpligtelser under corona, og de der er i parforholdskonstellation, lader relationen flyde og udvikle sig. De unge opsøger flygtige intime relationer og seksuelle møder, befriet fra forpligtelser. Samtidig er der flere af de unge, der i relationen til den anden opdager nye former for seksualitet, kærlighed, nærhed og intimitet.

9. Styrker og svagheder ved undersøgelsen

Det er vigtigt at have for øje, at en mindre undersøgelse som denne har begrænset udsigelseskraft. I det følgende afsnit gennemgås derfor undersøgelsens styrker og svagheder.

Der findes forskellige kvalitetskriterier i vurderingen af kvalitativ forskning, og som hovedregel bør kriterierne anerkende forskningens mål og ambitioner. Hvor kvantitativ forskning overordnet søger sandheder og evidens, søger kvalitativ forskning i højere grad at nuancere og undersøge kontekstuelle forhold og oplevelser af fænomener. Derfor kan man ikke anvende samme kvalitetskriterier i kvantitativ som i kvalitativ forskning. Et afgørende kvalitetskriterium i kvalitative undersøgelser er transparens (reliabilitet), og det er derfor essentielt, at undersøgelsens metoder, grundantagelser og fremgangsmåder er gennemsigtige og nøjagtigt beskrevet. Undersøgelsen skal samtidig sikre sin gyldighed (validitet) og genkendelighed (generalisering), ligesom den skal sikre sin etiske og moralske forsvarlighed (Tanggaard & Brinkmann, 2020b, s. 658-660).

Som alle andre metoder indebærer fokusgruppen både styrker og svagheder. En umiddelbar styrke er, at fokusgruppen er en let anvendelig kvalitativ metode til at producere kompleks data sammenlignet med eksempelvis feltarbejde og deltagerobservation, som er mere omstændige og tidskrævende metoder. En svaghed ved fokusgruppen er, at forskeren muligvis går glip af relevante fund, som man kun kan opnå adgang til ved selv at være tilstede i den sociale kontekst, man ønsker at undersøge (Halkier, 2020, s. 170). Samtidig tillod den sociale kontekst med restriktioner netop ikke, at jeg var *i felten* eller gennemførte fysiske fokusgrupper med deltagerne. Dermed var den virtuelle fokusgruppe et oplagt og uundgåeligt valg, der samtidig indebar både styrker og svagheder. En fordel var, at det var mere overskueligt for deltagerne at deltage – det var nemt at logge på hjemmefra, ligesom det var med til at skabe øget tryghed for deltagerne at sidde hjemme i deres stue og tale om følsomme emner. Samtidig skabte det en fordel, idet det var nemmere at samle deltagere fra hele landet uden at de skulle transportere sig selv langt. En tydelig ulempe var, at det var nemmere for deltagerne at blive væk fra fokusgruppen – det føltes muligvis mindre forpligtende, når gruppen foregik online. Det erfarede jeg, da tre deltagere udeblev, og én af grupperne således kun bestod af to deltagere. Det kan anfægtes, om der overhovedet er tale om en fokusgruppe, når der kun er to deltagere, idet interaktionerne deltagerne imellem selvsagt er begrænset med få deltagere. På den anden side gav det mulighed for de to deltagere at få udpenslet og nuanceret deres oplevelser og erfaringer.

En fysisk fokusgruppe kunne i højere grad have gjort interaktionerne deltagerne imellem flydende og levende, hvorimod den virtuelle fokusgruppe bar præg af at være mere “mekanisk”. Derudover krævede den virtuelle form, at jeg styrede samtalen relativt stramt, som allerede beskrevet i metoden. Dermed kan jeg være gået glip af selvstændige interaktioner mellem deltagerne og mulige vigtige perspektiver.

Undersøgelsens gyldighed er forsøgt sikret ved at bevare sammenhæng i både empiriindsamlingen, analysen af empirien og ved at holde empiriens fund op i mod andre studier i en diskussion. En begrænsning her har været, at der ikke forelå kvalitative undersøgelser af unges seksuelle og relationelle trivsel under covid-19, hvilket ville have været relevant i en sammenligning. Alligevel er der fundet flere overlap mellem de empiriske fund og eksisterende kvantitative studiers fund, hvilket har været med til at sikre undersøgelsens troværdighed. Kvantitative og kvalitative metoder er dog langt fra uforenelige i en sammenligning og kan i kombination være med til at øge validiteten af den fremkomne viden (Morten Frederiksen, 2020, s. 275-76).

Undersøgelsens genkendelighed er igen forsøgt sikret ved en sammenligning med eksisterende ungdomsforskning. Det er ikke sigtet med undersøgelsen at kunne generalisere i statistisk forstand til en bredere ungdomsgruppe, og det er ej heller sigtet at konkludere noget endegyldigt på baggrund undersøgelsen. Men ved hjælp af en grundig rekrutteringsproces og en analytisk selektion af fokusgruppemedtagere har jeg sikret mig en bred og mangfoldig repræsentation i fokusgrupperne i forhold til køn, seksualitet, alder, landsdel og uddannelse. Dog manglede en repræsentation af en ikke-dansk etnisk/religiøs baggrund, ligesom kønsidentiteter udover cis-køn ikke var repræsenteret. Derudover er det monogame parforhold heller ikke repræsenteret, hvilket er vigtigt at pointere, da det trods alt er den mest udbredte parforholdskonstellation.

Man kan således forestille sig, at andre perspektiver var fremkommet, hvis repræsentationen var endnu bredere og mangfoldig, eller hvis rekrutteringen var anderledes organiseret. Når fokusgruppemedtagerne selv har meldt sig på baggrund af et opslag kan man antage, at de er ressourcestærke og har positive oplevelser med deres sex- og kærlighedsliv under corona, ligesom de overvejende var veluddannede. Derfor har den valgte rekrutteringsmetode også sine svagheder.

I undersøgelsen er der anlagt et normkritisk perspektiv i den forstand, at både homo-, hetero og biseksualitet er repræsenteret, ligesom både singler og unge i forskellige parforholdskonstellationer er repræsenteret. Det har både sine styrker og svagheder: hvor det som udgangspunkt er konstruktivt og i tidens ånd at undersøge fænomener på tværs af køn og seksualiteter, kan det være vanskeligt at sammenholde de empiriske fund med andre studier. De foreliggende internationale (kvantitative) studier om kærlighed og seksualitet under corona omhandler primært heteroseksuelle par og singler, selvom der er enkelte studier, der omhandler personer inden for LGBTQ+ spekret (Nelson et al., 2020; Harkness et al., 2021; Stephenson et al., 2020). Derudover er der en begrænsning ved at sammenligne danske unges oplevelser under corona med udenlandske unge, når de lokale restriktioner som tidligere nævnt har været meget forskellige. Eksempelvis i England, som har været underlagt strengere restriktioner, hvilket også fremgår i studiet af Wignall et al. 2021. En tilsvarende spørgeskemaundersøgelse på dansk grund ville givetvis føre andre fund med sig, når udmeldingen fra de danske sundhedsmyndigheder overordnet har været positive i relation til sex og seksuel aktivitet med andre en éns faste partner.

10. Konklusion

Masterafhandlingens formål har været at undersøge, hvordan danske unge oplever og udfolder deres seksualitet under corona-pandemien. Derudover var det sigtet at belyse, hvilke oplevelser og erfaringer de unge beskriver vedrørende deres kærlighedsliv, parforhold, dating og forelskelse, fantasier, onani og seksuel aktivitet med andre, samt hvilke udfordringer og muligheder de unge oplever i forhold til udforskningen af deres seksualitet under corona-pandemien.

Masterafhandlingen bidrager med et konstruktionistisk-interaktionistisk blik på unges oplevelser og erfaringer med seksualitet og kærlighed, ligesom det undersøger det videnskabeligt underudforskede emne: danske unges seksuelle trivsel under corona-pandemien.

På baggrund af to fokusgrupper med i alt seks unge mennesker i alderen 19-25 år tegner der sig et billede af, at de unge både oplever begrænsninger og nye muligheder i forbindelse med udfoldelsen af deres seksualitet og kærlighedsliv i en tid med corona. En lille gruppe af de unge informanter har oplevet en markant begrænsning af udfoldelsen af deres seksualitet og kærlighedsliv på grund af kravet om fysisk afstand under nedlukningerne. Det er særligt singlerne blandt de unge informanter, der beskriver de negative konsekvenser af nedlukningerne, og som fortæller om udfordringer forbundet med at møde andre potentielle partnere. De beskriver et savn efter de spontane sociale møder, flirtende interaktioner og sanseindtryk, som byens muligheder indebærer, som de har måttet give afkald på. De har ikke haft positive erfaringer med at etablere intime forbindelser ved hjælp af digitale (sociale) medieplatforme, men har i løbet af den forgangne sommer, hvor smittetallene var lave, haft positive intime og kærlighedsfyldte oplevelser /RL (In Real Life). Overordnet har denne lille gruppe af informanter dog oplevet færre seksuelle og intime forbindelser i coronatiden, og dermed kan deres erfaringer sammenholdes med en række internationale studier, der peger på et fald i seksuel aktivitet under pandemien (Wignall et al., 2021, De Rose et al., 2021; Weiran Li, 2020; Nelson et al., 2020).

En anden gruppe af de unge informanter beskriver, at de har oplevet en forbedring af deres muligheder for udforskningen af deres seksualitet under corona. De beskriver, hvordan digitale sociale forbindelser og fænomener særligt har bidraget positivt til denne udforskning, eksempelvis i form af *camsex*, inspiration- og erfaringsdeling på Instagram og Facebook samt Tinder-dating. Samtidig har de oplevet, at sociale medier har bidraget til en aftabuisering, så det er blevet mindre stigmatiseret at dyrke "virtuel" sex, mens samtale om sex er blevet mere tilgængelig – både med venner og partnere. Undersøgelsens empiri peger ligeledes på, at de unge trods omstændighederne ved at træffe nye sexpartnere i en coronakontekst, har grebet mulighederne for at forfølge nye lyster og fantasier, såsom at have sex med et andet køn, end de plejer. I den

forstand står undersøgelsens fund i modsætning til den eksisterende forskning i seksualitet under corona, der primært peger på et fald i seksuel aktivitet og trivsel.

Flere af informanterne italesætter et særligt præstationspres og nogle sociale forventninger fra omverdenen, som de normalt oplever i en hverdag uden corona og restriktioner. En tendens, der også tegnes i øvrig ungdomslivsforskning. I dets fravær i coronatiden fremhæver de et herskende pres om at præstere i sex- og kærlighedslivet. Dermed har tiden med lockdown og fysisk afstand for mange af dem udgjort en pause fra den såkaldte *FOMO* (Fear Of Missing Out) – simpelthen fordi der ikke var mulighed for at præstere.

Flere af de unge informanter karakteriserer coronatiden som en form for pusterum til at “mærke efter” egne seksuelle lyst og behov, men også grænser. Coronatiden har med andre ord sat nogle af informanterne fri til at udvide deres seksuelle repertoarer. På den ene side kan denne tendens betragtes som en form for tidstypisk selvrealisering, hvor nydelsesoptimering og egen-seksualitet er i fokus. På den anden side kan tendensen opfattes som en mestringsstrategi i en krisetid, hvor deres seksuelle udfoldelser har bidraget positivt til deres generelle trivsel og resiliens under en ellers vanskelig tid med corona. I den forstand læner disse unges informanternes erfaringer op af internationale studier, der peger på, hvordan et selvoplevet tilfredsstillende sex- og kærlighedsliv kan have en beskyttende effekt over for stressorer under pandemien (Lehmiller et al., 2021, Mollaioli et al., 2020).

Empirien åbner derudover op for oplevelser og erfaringer med parforhold, der sættes fri fra forpligtelser. Størstedelen af de unge informanter beskriver, hvordan de under corona aktivt søger væk fra det faste parforhold og mod de uforpligtende seksuelle møder og relationer. De informanter, der er i parforhold, beskriver, hvordan de har oplevet den konstante tosomhed under nedlukningerne som et tyranni. Problemer i parforholdet dukker op til overfladen, når man er isoleret sammen fra omverdenen på lidt plads. Samme tendens ses i studier, der har fundet, at den seksuelle aktivitet og trivsel internt i parforhold faldt under pandemien. Samtidig fortæller en gruppe af informanter, hvordan de netop har været afhængige af denne særlige intimitet og kærlighed i relationen til den anden, og at coronatiden har bidraget til en ny definition på og erkendelse af, hvad intimitet, kærlighed og seksualitet er for dem. Seksualiteten indebærer en tidstypisk plasticitet for de unge, ligesom den er mangedimensionel. Disse oplevelser og erfaringer repræsenteres – ligesom de øvrige beskrevne – på tværs af køn (cis-mænd og cis-kvinder) og seksualitet (homo-, hetero- og biseksualitet).

Undersøgelsens modsætningsforhold viser, at coronatiden på den ene side har været kilde til afsavn og seksuel mistvivl blandt de undersøgte unge; på den anden side har samfundets

nedlukning været et pusterum og tilbudt en pause fra præstationspres, begrænsende normer og tabuer: her er der opstået nye muligheder for udforskningen af intimitet, kærlighed og seksualitet for de unge.

10.1 Perspektivering

Undersøgelsens empiriske fund tegner overordnet et positivt billede af unge, der er i stand til at mestre corona-relaterede udfordringer uden at blive markant påvirket i deres seksuelle og kærlighedsmæssige udfoldelsesmuligheder. Overraskende nok har undersøgelsen dermed overvejende peget på positive følger for unges udforskning og udfoldelse af deres seksualitet. Det understreger, at et selvoplevet velfungerende seksuelt og intimt liv kan udgøre en beskyttende faktor og sågar forebygge mistrivsel, når livet er svært, eller under en krise, som covid-19.

Selvom der ikke kan drages endelige konklusioner på baggrund af denne lille kvalitative undersøgelse, står fundene umiddelbart i kontrast til litteratur som, viser at ungdomsgenerationen er påvirket af ensomhed, mistrivsel og stress under coronakrisen. Det kunne derfor være interessant i et større format at undersøge den seksuelle trivsel hos den gruppe af unge, der har været ramt af psykosocial mistrivsel, og som man kan forestille sig er særligt sårbare over for begrænsninger i social og fysisk kontakt.

Masterafhandlingens pointer og forskningsspørgsmål kan dermed ligge til grund for en yderligere og mere bredere udforskning af vilkårene for seksuel sundhed og trivsel blandt danske unge under corona-pandemien, ligesom det kunne være interessant at undersøge de mulige langsigtede konsekvenser af pandemien for unges seksuelle og relationelle trivsel – både med et kvantitativt og et kvalitativt udgangspunkt – eller endnu bedre i en kombination.

Trods undersøgelsens overvejende positive fund vidner den samtidig om et ungdomsliv, der i dag er præget af præstationskrav og høje forventninger – ikke bare på det faglige område, men på det seksuelle og relationelle plan. Det er et perspektiv, der ville være interessant at forfølge i en videre videnskabelig undersøgelse af unges seksuelle trivsel før, under og efter corona, ligesom det kalder på politisk og samfundsmæssig opmærksomhed.

Referencer

Abrahamsen, S. (2020). Søren Brostrøm går stadig ind for sex. Faktisk håber han, at du knalder på livet løs, *Information*. 24. juli 2020: <https://www.information.dk/indland/2020/07/soeren-brostroem-gaar-stadig-sex-faktisk-haaber-knalder-paa-livet-loes>

Antonovsky, A. (1987/2000). *Helbredets mysterium*. København: Hans Reitzels Forlag.

Bakken, A. Pedersen, W., von Soest, T. & Sletten, M.A. (2020). Oslo-ungdom i koronatiden. En studie av ungdom under covid-19-pandemien. NOVA rapport 12/20. OsloMet – Storbyuniversitetet.

Balzarini, R.N. et al. (2020). Love in the Time of COVID: Perceived Partner Responsiveness Buffers People from Lower Relationship Quality Associated with COVID-Related Stressors. (Upubliceret). 10.31234/osf.io/e3fh4

Bech, H. (1998). Citysex: Representing Lust In Public. I: *Theory, Culture & Society*, 1998 Vol. 15 (3-4): 215-241, London.

Brooks, S.K. et al. (2020). The psychological impact of quarantine and how to reduce it: rapid review of the evidence. *Lancet* 2020; 395: 912-20. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(20\)30460-8](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(20)30460-8).

Bruselius-Jensen, M. & Sørensen, N.U. (2017). Unges fællesskaber – mellem selvfølghed og vedligeholdelse. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag. https://vbn.aau.dk/ws/portalfiles/portal/257823936/Unges_f_llesskaber_Online_version.pdf

Butler, J. (2007). Subjekt, køn og begær. I: Søndergaard, D.M. (red.). *Feministiske tænkere. En tekstsamling*. København: Hans Reitzels Forlag. S. 27-74.

Børns Vilkår (2020). Analysenotat fra Børns Vilkår om unges bekymringer, savn og skolegang under lockdown. Notat. <https://bornsvilkar.dk/wp-content/uploads/2020/05/Analysenotat-fra-B%C3%B8rns-Vilkaar-om-unges-oplevelser-og-bekymringer-under-coronakrisen.pdf>

Cambridge University Press (2021). BDSM. *Cambridge Advanced Learner's Dictionary & Thesaurus*. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/bdsm>

Cito et al. (2021). The Impact of the COVID-19 Quarantine on Sexual Life in Italy. *Urology*. COVID-19| vol.1. Jan 2021. 47: 37-42. <https://doi.org/10.1016/j.urology.2020.06.101>

Dahl, K.M., Henze-Pedersen, S., Østergaard, S.V. & Østergaard, J. (2018). Unges opfattelser af køn, krop og seksualitet. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. <https://www.sfi.dk/publikationer/unges-opfattelser-af-koen-krop-og-seksualitet-14254/>.

Danmarks Statistik (2016): Brug af adskillige sociale medier hitter blandt unge. *Nyt fra Danmarks Statistik*. 28. nov. 2016 (496). <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=28056>

Danmarks Statistik (2021). Den samlede fertilitet faldt for fjerde år i træk. *Nyt fra Danmarks Statistik*. 25. februar 2021 (62). <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=31989>

De Rose et al. (2021). Sexuality during COVID lockdown: a cross-sectional Italian study among hospital workers and their relatives. *International Journal of Impotence Research* 33(1). 10.1038/s41443-020-00393-5

Egmont Fonden (2020b). Adfærdsekspert: Vi har ikke forstået de unge godt nok. 21.08.20. <https://www.egmontfonden.dk/adfaerdsekspert-vi-har-ikke-forstaet-de-unge-godt-nok>

Egmont Fonden (2020a). Forskning i unge og corona. <https://www.egmontfonden.dk/sites/default/files/2020-08/Forskning%20i%20unge%20og%20corona.pdf>

Eleuteri, S. & Terzitta, G. (2020). Sexuality during the COVID-19 pandemic: The importance of Internet. *Sexologies*. Volume 30, Issue 1, January–March 2021, Pages e55-e60. <https://doi.org/10.1016/j.sexol.2020.12.008>

Engel, D. et al. (2020). Not on pause. United Nations Population Fund (UNFPA). June 2020. https://www.unfpa.org/sites/default/files/resource-pdf/Not_on_Pause.pdf

Engel, G.L. (1977). The need for a new medical model: A challenge for biomedicine. *Science*, 197;196: 129-36.

Frederiksen, M. [Mette] (2020). En særlig hilsen til vores unge – Tale til ungdommen 2020. 24.05.2020. Danske Taler. <https://dansketaler.dk/tale/mette-frederiksens-tale-til-ungdommen/>

Frederiksen, M. [Morten] (2020). Mixed-methods-forskning. I: Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red.). *Kvalitative metoder – En grundbog*. Hans Reitzels Forlag. S. 257-277.

Frisch, M. et al. (2019). Sex i Danmark. Nøgletal fra Projekt Sexus 2017-2018. Statens Serum Institut og Aalborg Universitet. https://files.projektsexus.dk/2019-10-26_SEXUS-rapport_2017-2018.pdf

Frömming, U. U., Köhn, S., Fox, S. & Terry, M. (2017). Digital Environments and Future of Ethnography: An Introduction. I *Digital Environments and the Future of Ethnography* (s. 13–22). Bielefeld: Transcript Verlag.

Giddens, A. (1994). *Intimitetens forandring*. København: Hans Reitzels Forlag.

Graugaard, C. (2010). Vokseværker – Et signalement af unge danskeres seksuelle liv. *Psyke & Logos*, (31). S. 232-256.

Graugaard, C. (2018). Forhandling og forvandling. Senmoderne pejlemærker. I: Roien, L.A., Simovska, V. & Graugaard, C. (red.). *Seksualitet, skole og samfund. Kritiske perspektiver på seksualundervisning*. København: Hans Reitzels Forlag. S. 191-207.

Graugaard, C. (2019): Ungdommens seksualitet. I: Graugaard, C., Giralidi, A. & Møhl, B. (red.). *Sexologi – Faglige perspektiver på seksualitet*. København: Munksgaard. S. 235-257.

Graugaard, C., Giralidi, A. & Møhl, B. (2019). Hvad er seksualitet og seksuel trivsel? I: *Sexologi – Faglige perspektiver på seksualitet*. København: Munksgaard. S. 39-61.

Graugaard, C. & Møhl, B. (2019). Seksualitet i et psykosocialt perspektiv. I: Graugaard, C., Giralddi, A. & Møhl, B. (red.). *Sexologi – Faglige perspektiver på seksualitet*. København: Munksgaard. S. 103-142.

Graugaard C., Pedersen, B.K. & Frisch, M. (2015). Seksualitet og Sundhed. København: Vidensråd for Forebyggelse.

http://www.vidensraad.dk/sites/default/files/vidensraad_seksualitet-sundhed_2015.pdf

Gregersen, E.M et al. (2020). Life goes on – sådan da. Et kvali-kvantitativt studie af unges hverdag under nedlukningen. <https://coronakrisen.github.io/post3.html>

Halkier, B. (2016). *Fokusgrupper*. Viborg: Samfundslitteratur.

Halkier, B. (2020). Fokusgrupper. I: Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red.). *Kvalitative metoder – En grundbog*. Hans Reitzels Forlag. S. 167-184.

Harkness, A. et al. (2021). “Let’s Hook Up When the Pandemic is Over:” Latinx Sexual Minority Men’s Sexual Behavior During COVID-19. *The Journal of Sex Research*.

<https://doi.org/10.1080/00224499.2021.1888064>

Hawke, L. D., Hayes, E., Darnay, K., & Henderson, J. (2021). Mental health among transgender and gender diverse youth: An exploration of effects during the COVID-19 pandemic. *Psychology of Sexual Orientation and Gender Diversity*. Advance online publication.

<http://dx.doi.org/10.1037/sgd0000467>

Hine, C. (2015). Introduction. I: *Ethnography for the Internet – Embedded, Embodied and Everyday*. S. 1–18. London/New York: Bloomsbury.

Høie, B. (2020). Takk til ungdommen. Helse- og omsorgsminister, Bent Høie, 27.04.2020:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/takk-til-ungdommen/id2700424/>

Oversættelse:

<https://www.dr.dk/nyheder/udland/norsk-sundhedsminister-takker-de-unge-efter-forsoemt-foraar-i-har-sat-jeres-liv-paa>

ISSM (2020): SEX & COVID-19: THE STATE OF THE SCIENCE.

<https://professionals.issm.info/events/issm-webinar-on-sex-and-covid19-the-state-of-the-science/>

Jacob, L. et al. (2020). Challenges in the practice of sexual medicine in the time of COVID-19 in the United Kingdom. *J Sex Med*, 2020 (17). 1229-1236. 10.1016/j.jsxm.2020.05.001

Jacobsen, M.H. (2011a). Behovspyramide. I: Larsen, S.N. & Pedersen, I.K. (red.). *Sociologisk Leksikon*. S. 597.

Jacobsen, M.H. (2011b). Selvrealisering. I: Larsen, S.N. & Pedersen, I.K. (red.). *Sociologisk Leksikon*. S. 64-65.

Jacobsen, M.H. (2011c). Ungdom. I: Larsen, S.N. & Pedersen, I.K. (red.). *Sociologisk Leksikon*. S. 739-740.

Jacobsen, M.H. (2019). Forskning i seksualitet. I: Graugaard, C., Giraldi, A. & Møhl, B. (red.). *Sexologi – Faglige perspektiver på seksualitet*. København: Munksgaard. S. 195-214.

Kappel, K. & Hedinsdottir, K. (2019). Seksualitetens etik. I: Graugaard, C., Giraldi, A. & Møhl, B. (red.). *Sexologi – Faglige perspektiver på seksualitet*. København: Munksgaard. S. 161-178.

Lehmiller, J.J. et al. (2020). Less Sex, but More Sexual Diversity: Changes in Sexual Behavior during the COVID-19 Coronavirus Pandemic. *Leisure Sciences. An Interdisciplinary Journal*. Vol. 43, 2021 (1-2). <https://doi.org/10.1080/01490400.2020.1774016>

Li, G. [Guanjian] et al. (2020). Impact of the COVID-19 Pandemic on Partner Relationships and Sexual and Reproductive Health: Cross-Sectional, Online Survey Study

Li, W. [Weiran] et al. (2020). Challenges in the Practice of Sexual Medicine in the Time of COVID-19 in China. *The Journal of Sexual Medicine*. 2020 (17). 1225-1228.
<https://doi.org/10.1016/j.jsxm.2020.04.380>

Luetke, M., Hensel, D., Herbenick, D. & Rosenberg, M. (2020). Romantic Relationship Conflict Due to the COVID-19 Pandemic and Changes in Intimate and Sexual Behaviors in a Nationally Representative Sample of American Adults. *Journal of Sex & Marital Therapy*. Vol. 46, 2020 (8).
<https://doi.org/10.1080/0092623X.2020.1810185>

Maragakis, L.L. (2020). Coronavirus, Social and Physical Distancing and Self-Quarantine.
<https://www.hopkinsmedicine.org/health/conditions-and-diseases/coronavirus/coronavirus-social-distancing-and-self-quarantine>

Mestre-Bach, G., Blycker, G.R. & Potenza, M.N. (2020). Pornography use in the setting of the COVID-19 pandemic. *J Behav Addict*. 2020 Jun;9(2):181-183. 10.1556/2006.2020.00015

Mik-Meyer, N. & Järvinen, M (2005). Indledning: Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv. I: *Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv. Interview, observationer og dokumenter*. København: Hans Reitzels Forlag. S. 9-24.

Mmeje, O.O., Coleman, J.S. & Chang, T. (2020). Unintended Consequences of the Covid-19 Pandemic on the Sexual and Reproductive Health of Youth. *Journal of Adolescent Health*. 2020 (67). 326-327. 10.1016/j.jadohealth.2020.06.019.

Mollaioli, D. et al. (2020). Benefits of Sexual Activity on Psychological, Relational, and Sexual Health During the COVID-19 Breakout. *The Journal of Sexual Medicine*. Vol. 18: 35-49.
<https://doi.org/10.1016/j.jsxm.2020.10.008>

Nelson, K. et al. (2020). "Physical Sex Is Over for Now": Impact of COVID-19 on the Well-Being and Sexual Health of Adolescent Sexual Minority Males in the U.S. *J Adolesc Health*. 2020 Dec;67(6):756-762. DOI: 10.1016/j.jadohealth.2020.08.027

Nielsen, L.B. (2007). Ung2006. 15-24-åriges seksualitet – viden, holdninger og adfærd. Udarbejdet for Sundhedsstyrelsen, Institut for Sociologi, Socialt arbejde og Organisation, Aalborg Universitet.
https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2007/Publ2007/CFF/Ung2006/Ung06_19jan07,-d-,pdf.ashx
Ottosen, J. & Ancher-Jensen, M. (2021). Tidslinje over coronakrisen. *Think Europa*.
<http://thinkeuropa.dk/politik/tidslinje-over-coronakrisen-hvad-skete-der-og-hvornaar>

Panzeri, M., Ferrucci, R., Cozza, A. & Fontanesi, L. (2020). Changes in Sexuality and Quality of Couple Relationship During the COVID-19 Lockdown. *Front. Psychol.*, 29. Sept. 2020.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.565823>

Parola, A. et al. (2020). Mental Health Through the COVID-19 Quarantine: A Growth Curve Analysis on Italian Young Adults. *frontiers in Psychology*. Oct. 2020.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.567484>

Petersen, M.B. & Lindholt, M.F. (2021). Danskernes mentale helbred under COVID-19-pandemien. HOPE-projektet. School of Business and Social Sciences, Aarhus Universitet. www.hope-project.dk.

Petersen, M.B. & Roepstorff, A. (2020). Danskernes adfærd og holdninger til corona-epidemien. Resultater fra HOPE-projektet.
<https://interactingminds.au.dk/news/enkelt/artikel/danskernes-adfaerd-og-holdninger-til-corona-epidemien/>

PornHub (2020). Coronavirus Insights. <https://www.pornhub.com/insights/corona-virus>

Reckwitz, A. (2019). *Singulariteternes samfund. Om modernitetens strukturændringer*. København: Hans Reitzels Forlag.

Regeringen (2020). Pressemøde om coronavirus. 11.03.20.
<https://www.regeringen.dk/nyheder/2020/pressemoeede-11-marts-i-spejlsalen/>

Rigspolitiet (2018). Over 1000 unge sigtes for distribution af seksuelt krænkende materiale.
<https://politi.dk/rigspolitiet/nyhedsliste/over-1000-unge-sigtes-for-distribution-af-seksuelt-kraenk-ende-materiale/2018/01/15>

Rodriguez, C. (2020). Coronavirus Sex Ban In Britain Has People Frolicking And The Government Mocked. *Forbes*. 4. juni 2020.
<https://www.forbes.com/sites/ceciliarodriguez/2020/06/04/sex-ban-in-britain-has-people-frolicking/?sh=b6ebeee65586>

Schiavi, M.C. et al. (2020). Love in the Time of COVID-19: Sexual Function and Quality of Life Analysis During the Social Distancing Measures in a Group of Italian Reproductive-Age Women. *The Journal of Sexual Medicine*
Volume 17, Issue 8, August 2020. 1407-1413

Scott, S.R. et al. (2020). "I Hate This": A Qualitative Analysis of Adolescents' Self-Reported Challenges During the COVID-19 Pandemic. *Journal of Adolescent Health*. 2021 (68). 262-269.

Simon, W. & Gagnon, J. H. (1973). *Sexual Conduct – The Social Sources of Human Sexuality*. New Brunswick/London: AldineTransaction.

Stephenson, R. et al. (2020). Sex in the Time of COVID-19: Results of an Online Survey of Gay, Bisexual and Other Men Who Have Sex with Men's Experience of Sex and HIV Prevention During the US COVID-19 Epidemic. *AIDS Behav* 25, 20-48. 2021. <https://doi.org/10.1007/s10461-020-03024-8>

Sundhedsstyrelsen (2021): Unge og trivsel i en coronatid.
<https://www.sst.dk/da/Udgivelser/2021/Pjece-om-unge-og-trivsel-i-en-coronatid>

Sørensen, N.U., Nielsen, J.C. & Osmec, M.N. (2010). Unges seksualitet. I: Når det er svært at være ung i DK – unges trivsel og mistrivsel i tal. Center for Ungdomsforskning. S. 145-169.
https://www.cefu.dk/media/225966/trivsel_version_6.pdf

Tanggaard, L. & Brinkmann, S. (2020a). Interviewet: samtalen som forskningsmetode. I: Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red.). *Kvalitative metoder – En grundbog*. Hans Reitzels Forlag. S. 33-63.

Tanggaard, L. & Brinkmann, S. (2020b). Kvalitet i kvalitative studier. I: Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red.). *Kvalitative metoder – En grundbog*. Hans Reitzels Forlag. S. 657-670.

The Health Protection (2020). The Health Protection (Coronavirus) Regulations 2020 (revoked).
<https://www.legislation.gov.uk/uksi/2020/129/contents>

Tolstrup, J. & Pisinger, V. (2020). Sammen hver for sig. Hvordan tackler unge coronakrisen.
https://www.sdu.dk/da/sif/forskning/projekter/sammen_hver_for_sig

Uddannelses- og Forskningsministeriet (2021). Trivsel & fællesskab. Idéer fra topmødet om unges trivsel under COVID-19. Januar 2021.
https://ufm.dk/publikationer/2021/filer/idekatalog_trivsel-og-faellesskab.pdf

Varga, T.B. et al. (2021). Loneliness, worries, anxiety, and precautionary behaviours in response to the COVID-19 pandemic: A longitudinal analysis of 200,000 Western and Northern Europeans. *The Lancet Regional Health – Europe*. 10.1016/j.lanepe.2020.100020

Whereby (2021). <https://whereby.com/>

WHO (2006). Defining sexual health. Report of a technical consultation on sexual health, 28–31 January 2002, Geneva.
https://www.who.int/reproductivehealth/publications/sexual_health/defining_sh/en/

WHO (2020). Interaktiv timeline. <https://twitter.com/WHO/status/1237777021742338049?s=20>;
https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/interactive-timeline?gclid=CjwKCAjwvMqDBhB8EiwA2iSmPCfJPdYPvhjhNaLqXMFHmRmxEq11Gze6wUPiWefvyZGQc5U9KV6S1RoCH-EQAvD_BwE#event-35

WHO (2021). COVID-19: physical distancing.
<https://www.who.int/westernpacific/emergencies/covid-19/information/physical-distancing>

Wignall, L. et al. (2021). Changes in sexual desire and behaviors among UK young adults during social lockdown due to COVID-19, *The Journal of Sex Research* 2021.
10.1080/00224499.2021.1897067

Wistoft, K. (2020). Corona-essay om de 'risikable' unge: Ingen bør mødes med foragt eller fordømmelse – det skaber i yderste konsekvens kun endnu mere smitte. I: *Politiken Sundhed*, 7. april 2020.
<https://politikensundhed.dk/debat/art7741490/Ingen-b%C3%B8r-m%C3%B8des-med-foragt-eller-ford%C3%B8mmelse-%E2%80%93-det-skaber-i-yderste-konsekvens-kun-endnu-mere-smitte>

Yuksel, B. & Ozgor, F. (2020). Effect of the COVID-19 pandemic on female sexual behavior. *International Journal of Gynecology & Obstetrics*. Vol. 150, Issue 1. 98-102.
<https://doi.org/10.1002/ijgo.13193>

Zeuthen, K. & Grauggard, C. (2018). Børn og unges seksuelle landskaber. I: Roien, L.A., Simovska, V. & Graugaard, C. (red.) *Seksualitet, skole og samfund. Kritiske perspektiver på seksualundervisning*. København: Hans Reitzels Forlag. S. 157-188.

BILAG 1:

Opslag på LinkedIn, Facebook og Tinder

Nana Ernst Toldam
Cand.pæd. i pædagogisk antropologi | Jordemoder | Rådgiver hos Sex & ...
2md. • Redigeret •

Er du gymnasielærer, underviser på en erhvervsuddannelse, eller har du på anden måde kontakt til unge mellem 18 og 25 år?

Jeg søger interviewpersoner til min masterafhandling i sexologi, hvor jeg undersøger unges seksualitet under COVID-19. Jeg søger unge, der har lyst til at dele deres tanker om kærlighed, seksualitet, intimitet, dating og sex under nedlukningen. Alle køn, kroppe, seksualiteter og etniciteter er inviteret. Interviewene foregår online og er anonyme.

Kan du formidle kontakt til målgruppen, hører jeg meget gerne fra dig. Kontakt mig her eller på nernst15@student.aau.dk.

Om mig: Studerende på Master i sexologi, jordemoder og cand.pæd., rådgiver på Sexlinien for Unge.

Tak fordi du deler.

17 • 2 kommentarer

 Synes godt om Kommenter Del Send

 681 visninger af dit indlæg i feedet

Nana Ernst

20. januar · 🌐

Jeg søger interviewpersoner til min masterafhandling i sexologi!

ER DU UNG MELLEM 18 OG 25?

Har du lyst til at dele dine tanker om kærlighed, seksualitet, intimitet, dating og sex under corona-lockdown?

SÅ VIL JEG GERNE TALE MED DIG!

Skriv til mig på nernst15@student.aau.dk.

Alle køn, kroppe, seksualiteter og etniciteter er inviteret. Du kan være single, i forhold eller andet.

Interviewene foregår online, og du kan være anonym.

Om mig: Rådgiver på Sexlinien og studerende på Master i sexologi ved Aalborg Universitet, hvor jeg er i gang med min afsluttende opgave, der handler om unges seksualitet under corona-pandemien.

Er du lærer på en ungdomsuddannelse el.l. og kan formidle kontakt til unge i målgruppen, vil jeg også meget gerne høre fra dig.

Mange hilsner Nana Ernst

TAK fordi du deler.

SEKSUALITET UNDER CORONA

Er du ung mellem 18 og 25?

Har du lyst til at dele dine tanker om kærlighed, seksualitet og sex under corona-lockdown?

39

9 kommentarer 47 delinger

Nana 18

📖 Studerende på Master i sexologi

🏫 Aalborg Universitet

🏠 Bor i København

📍 mindre end en kilometer væk

Hej! Jeg hedder Nana og studerer Master i sexologi.

Jeg søger interviewpersoner til en undersøgelse om unges seksualitet under covid-19.

Har du lyst til at dele dine tanker om kærlighed, seksualitet og sex under lockdown?

SÅ VIL JEG GERNE TALE MED DIG!

Alle køn, kroppe og seksualiteter er inviteret. Du kan være single, i forhold eller andet. Interview og fokusgrupper foregår online, og du er anonym.

Kontakt mig her eller på
nernst15@student.aau.dk

BILAG 2:

Samtykkeerklæring

Undertegnede giver hermed samtykke til at deltage i interview- og fokusgruppe i forbindelse med en undersøgelse udført af Nana Ernst Toldam omhandlende unges seksualitet under coronapandemien.

Undertegnede er informeret om og indforstået med følgende:

- Det er frivilligt at deltage i undersøgelsen
- Det er til enhver tid muligt at trække sit samtykke tilbage og udgå af undersøgelsen
- Fokusgrupper optages og transskriberes
- Undertegnede er underlagt tavshedspligt i forhold til det, der bliver sagt i fokusgruppen
- Undertegnede er anonym, dvs. at undertegnede ikke nævnes ved navn i masterafhandlingen
- Analyse og fortolkning af interview og fokusgruppe vil indgå i en masterafhandling, hvor det ikke vil være muligt at genkende undertegnede.

Dato

Navn

Underskrift

BILAG 3:

Interviewguide

Introduktion	
Information	• Kort om mig: baggrund som jordemoder, pæd.ant. Stud. SXL. • Projektets formål: unges seksualitet og kærlighedsliv under corona. Hvordan har det påvirket det og hvilke muligheder griber I for at udforske det på trods. • I dag skal vi tale om jeres oplevelser og erfaringer med kærlighed, sex, dating, intime møder osv. i løbet af det sidste år under coronakrisen. • Det kommer til at vare ca. én time.
Etik	• Som sagt bliver I anonymiseret i afhandlingen. Selve afhandlingen kommer til at være offentligt tilgængelig. • I/vi har tavshedspligt: Det vil sige, at det vi taler om i dag, ikke må deles med andre efterfølgende. • Jeg optager fokusgruppen i dag, og det er kun mig, der efterfølgende har adgang til optagelsen, og som kommer til at transskribere.
Retningslinjer for interaktionen	• Jeg faciliterer samtalen i dag med en række spørgsmål. Det er ikke som et almindeligt interview: meningen er, at I skal tale med hinanden (så vidt det er muligt i denne kontekst). • Overordnet skal vi igennem tre temaer: 1) kærlighed og forelskelse 2) seksualitet og sex 3) muligheder og begrænsninger ifht udforskning. De overlapper. • I må derfor meget gerne stille hinanden spørgsmål og få hinanden til at uddybe jeres oplevelser. I vil nok opleve, at I ikke kan svare på alle spørgsmål, da I jo er forskellige. Men byd ind på det I kan og har lyst til. Jeg skal nok sørge for at lede samtalen, men I må også gerne selv sørge for, at alle bliver hørt. • Som udgangspunkt taler vi alle frit, men hvis I har brug for at blive hørt eller tilføje noget uden at skulle afbryde, kan I bruge "række hånden op"-funktionen undervejs. Nanna C skal nok holde styr. • Vi starter med en simpel øvelse, som får samtalen i gang. • Jeg er her for at lære noget af jer, og jeg er oprigtigt interesseret i jeres oplevelser og erfaringer – ikke så meget jeres holdninger. • I kan afbryde og spørge så meget I vil, og hvis der er et spørgsmål, der ikke giver mening, må I endelig sige til. • Ingen svar eller opfattelser er rigtige eller forkerte, men diskriminerende udsagn tolereres selvfølgelig ikke, og der skal

Begrebsafklaring	være plads til os alle. • Nanna Cæcilie er med som observatør – hun kommer til at skrive lidt noter undervejs og følge op med spørgsmål til sidst, hvis der er behov for det. • Det er et uformelt rum, og jeg håber også, vi kan grine sammen undervejs.
Introduktionsrunde	• Når jeg spørger ind til kærlighedsliv, mener jeg jeres parforhold, dating, forelskelse og intime møder med andre mennesker. • Når jeg spørger ind til seksualitet, mener jeg seksuelle fantasier og tanker, lyster, onani, seksuelt samvær med en til flere personer.
	• Alle præsenterer sig selv med navn, alder, landsdel, beskæftigelse + hvordan din hverdag ser ud lige nu under lockdown.

Startspørgsmål	
<u>1) Forskningsspørgsmål:</u> Hvilke oplevelser og erfaringer beskriver de unge vedrørende deres kærlighedsliv, herunder parforhold, dating og forelskelse, under corona-nedlukningerne? Startøvelse:	
Beskrivende startspørgsmål:	1) <i>Skriv tre ord ned på jeres telefon eller computer, der beskriver jeres kærlighedsliv det sidste år med corona</i> 2) <i>Ud fra hvad I har skrevet, hvad karakteriserer så jeres kærlighedsstatus under corona? (runde)</i> - <i>Hvordan har jeres kærlighedsliv ændret sig under nedlukningerne? Hvis det har – hvordan?</i> - <i>Til singlerne: Hvordan har det været at date under lockdown? Kan I komme med eksempler?</i> - <i>Er der en af jer, der har oplevet at blive forelsket under lockdown? I så fald, kan I/du fortælle om din oplevelse?</i>

	- <i>Hvilke forventninger har du/I haft til dig selv i forhold til fx at finde en partner i løbet af nedlukningen?</i> - <i>Hvilke forventninger har du/I mærket fra omverdenen? Fx din/jeres klasse, venner, familie?</i> - <i>Til jer i forhold: Hvordan har det været at være i forhold under lockdown?</i> - <i>Hvordan har nedlukningerne påvirket jeres parforhold? Kan I komme med eksempler?</i> - <i>Hvad har din/jeres partner(e) betydet for jer under nedlukningerne?</i>
<u>2) Forskningsspørgsmål:</u> Hvilke oplevelser og erfaringer beskriver de unge vedrørende deres seksualitet, herunder fantasier, onani og seksuel aktivitet med andre, under corona-nedlukningerne? Beskrivende startspørgsmål:	- <i>Hvad har sex betydet for jer under nedlukningerne?</i> - <i>Har I oplevet andre ændringer i forhold til jeres seksualitet?</i> - <i>Har I haft mere eller mindre lyst til sex?</i> - <i>Har I haft mere eller mindre sex?</i> - <i>Har I haft sex med jer selv, jeres kæreste og/eller med andre?</i> - <i>Har I talt med andre (familie, venner) om seksualitet og sex? I så fald hvordan og på hvilken måde?</i> - <i>Har I onaneret mere eller mindre?</i> - <i>Har I brugt porno under nedlukningen, og/eller har jeres forbrug af porno ændret sig?</i> - <i>Har I oplevet nogle (nye) seksuelle fantasier eller tanker om sex under nedlukningen?</i>

3) Forskningsspørgsmål:

Hvilke udfordringer og muligheder oplever de unge i forhold til at undersøge og udforske deres seksualitet – med sig selv og andre – under corona-nedlukningerne?

Startøvelse (hvis tid er):

Beskrivende startspørgsmål:

Vurderende startspørgsmål:

1) *Tænk for jer selv i et par minutter. Prøv om I kan komme i tanke om en positiv intim/seksuel oplevelse med et andet menneske, I har haft i løbet af det sidste år med corona.*

2) *Er der en, der har lyst til at fortælle om en oplevelse?*

- *Hvordan I brugt sociale medier til at udforske jeres seksualitet? Har I fx mødt andre på sociale medier under nedlukningen? Kan I komme med eksempler?*
- *Hvordan har nedlukningerne påvirket jeres måde at møde andre potentielle (sex)partnere på?*
- *Kan I beskrive nogle af de udfordringer, I har oplevet?*
- *Har I oplevet nye muligheder for at møde andre eller prøve nye ting seksuelt? Fx med jer selv?*
- *Har I nogle oplevelser med at covid har haft direkte indflydelse på jeres sexliv? Har I eller en partner fx oplevet at være smittet?*
- *Hvilken betydning har det haft, at I ikke har kunne mødes med andre, fx gå til fester, festivaler mv.?*
- *Hvilken betydning har det haft, hvis I har drukket mindre (eller mere) alkohol?*
- *Hvordan har I brugt prævention under nedlukningen? Har covid haft en betydning her?*
- *Hvordan vil I vurdere, at corona/nedlukningerne overordnet har påvirket jer, når det gælder sex, kærlighed, dating mv.?*

	- <i>Har der været fordele forbundet med nedlukningerne?</i> - <i>Hvis der skulle komme en ny pandemi i nær fremtid – hvilket råd ville I så give jer selv for at komme godt igennem det med mht. sex, kærlighed, parforhold og seksualitet?</i> - <i>Har I lært noget af det forgangne år, som I kan tage med videre?</i>
--	--

Afrunding

- Har I noget, I gerne vil uddybe? Kommentarer eller tilføjelser?
- Har Nanna Cæcilie nogle spørgsmål eller tilføjelser?
- Hvordan har det været at være med?

Tak fordi I ville være med!